

**ZKROCENÍ
ZLÉ ŽENY**

•

**William
Shakespeare**

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Zkrocení zlé ženy
Veselohra v pěti jednáních

William Shakespeare

Přeložil Josef Václav Sládek

Znění tohoto textu vychází z díla [Komedie. Díl 2.](#) tak, jak bylo vydáno Státním nakladatelstvím krásné literatury, hudby a umění v Praze v roce 1959. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

Text díla (William Shakespeare: Zkrocení zlé ženy), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), není vázán autorskými právy.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 28. 1. 2022.

OBSAH

OSOBY.....	6
PŘEDEHRA.....	7
Scéna první.....	7
Scéna druhá.....	14
JEDNÁNÍ PRVNÍ.....	23
Scéna první.....	23
Scéna druhá.....	36
JEDNÁNÍ DRUHÉ.....	52
Scéna první.....	52
JEDNÁNÍ TŘETÍ.....	76
Scéna první.....	76
Scéna druhá.....	81
JEDNÁNÍ ČTVRTÉ.....	97
Scéna první.....	97
Scéna druhá.....	108
Scéna třetí.....	116
Scéna čtvrtá.....	128
Scéna pátá.....	134
JEDNÁNÍ PÁTÉ.....	140
Scéna první.....	140
Scéna druhá.....	149

OSOBY

Osoby v předehře:

LORD

KRYŠTOF SLY, opilý kotlář

HOSPODSKÁ, PANOŠ, HERCI, MYSLIVCI a jiní **SLUŽEBNÍCI** lordovi

BAPTISTA, bohatý šlechtic padovský

VINCENTIO, starý šlechtic pisanský

LUCENTIO, syn Vincentiův, Biančini milovník

PETRUCHIO, šlechtic veronský, Kateřinin ženich

GREMIO, HORTENSIO, nápadníci Biančini

TRANIO, BIONDELLO, v službách Lucentiových

GRUMIO, CURTIS, sloužící Petruchiovi

ŠKOLOMET, starý dobrodruh, uvedený, aby představoval Vincentia

KATEŘINA, BIANKA, dcery Baptistovy

VDOVA

KREJČÍ, OZDOBNÍK a **SLOUŽÍCÍ** Baptistovi a Petruchiovi

Dějiště v Padově a na venkovském sídle Petruchiově.

PŘEDEHRA

Scéna první

Před hospodou na pláni.

Vystoupí HOSPODSKÁ a SLY.

SLY:

Na mou duši, že vám nabančím.

HOSPODSKÁ:

Do klad s tebou, ty taškáři!

SLY:

Vy jste holota. Slyové nejsou taškáři. Podívejte se do kronik; my jsme přišli do země s Richardem Podmanitelem. Protož, *paucas pallabris*; ať se šine svět! Hybaj!

HOSPODSKÁ:

Vy tedy nezaplatíte za ty sklenice, co jste rozbil?

SLY:

Ne, ani haléře. Jdiž svou cestou, praví Jeroným. Jdiž do své chladné postele a zahřej se.

HOSPODSKÁ:

Vím, jak si pomohu. Musím si dojít pro čtvrtníka. *(Odejde.)*

SLY:

Čtvrtník, pětník, devítník – já se mu zodpovím podle zákona.
Ani na coul se nehnu, chlapče. Ať si přijde – a hezky po dobrém. (*Lehne na zem a usne.*)

Lesní rohy. – Vystoupí LORD na honbě, MYSLIVCI a SLOUŽÍČÍ.

LORD:

Mé psy mi, lovčí, dobře opatruj;
je přehnan Slídník, zvíře ubohé,
a Luka svaž s tou fenou halasnou.
Zda neviděls, jak dobře znamenal
kol plotu Stříbroň nejchladnější sled?
Za dvacet liber nedám toho psa.

PRVNÍ LOVČÍ:

Jest Belman, pane, zrovna dobrý tak;
při sebemenší ztrátě vydával
a dvakrát lapil vítr nejslabší;
jej, věřte mi, za lepšího mám psa.

LORD:

Tys blázen; – být jen Zvuk tak ochotný,
jej cenil bych za tucet takových.
Jen dobře nakrm je a hled' jich všech;
já zítra opět půjdu na honbu.

PRVNÍ LOVČÍ:

Tak, pane, učiním.

LORD:

Co to? Kdos mrtev nebo zpit? – Zda dýše?

DRUHÝ LOVČÍ:

On dýše, pane, ale netopit
mu pivo, na tom chladném lůžku zde
by sotva asi moh tak pevně spát.

LORD:

Ó zvíře netvorné! Jak vepř tu leží!
Ó krutá smrti, jak jest ohyzdný
a hnusný obraz tvůj! – S tím opilcem
si něco nastrojím. – Co myslíte:
jej do postele dopravit a dát
mu hebké šaty, prsteny a k loži
ta nejchutnější jídla přistavit,
jej sluhy obklopit, až procitne –
zda žebrák ten by nezapomněl sebe?

PRVNÍ LOVČÍ:

To, pane, ani jinak nemůž být.

DRUHÝ LOVČÍ:

To byl by úžas proň, až vzbudí se!

LORD:

Jak luzný sen či přelud bezcenný.
Již vzhůru s ním a žert mi nezkazte.
Do nejhezčího mého pokoje
jej zlehka dopravte a rozvěste
kol všechny moje svůdné obrazy;
a teplou silicí mu napustěte
tu hlavu špinavou a vykuřte
vše vzácným dřevem, aby voněl byt.
Těž hudbu opatřte, až procitne,

by sladce zvučela a nebesky.
A promluví-li, hned jen přiskočte
a s úctou pokornou se zeptejte:
Co ráčí Vaše Milost poroučet?
Ten umyvadlo nes mu stříbrné
s růžovou vodou, kvítím sypané,
ten konvici a třetí ručník zas
a řekněte: Chce Vaše Milost snad
si ruce ochladit? Kdos připraven
bud' s rouchem nádherným a otaž se,
jakýže úbor chce dnes obléci?
A jiný mluv mu o koních a psech;
a řekněte, nad jeho chorobou
že truchlí jeho choť, a namluvte mu,
že blouzniv byl; – a řekne-li, že jest,
hned odvěťte, že zdá se mu to jen,
že není nic než velkomocný pán.
To proved'te a všechno s mírností,
a výborná to bude zábava,
když pravá míra jen se udrží.

PRVNÍ LOVČÍ:

Já, Vaše Milosti, vám slibuji,
že úkol svůj tak dobře budem hrát,
by podle naší pilné úsluhy
se jenom za to měl, co řekneme.

LORD:

Již tedy zvolna pozvedněte ho
a do postele s ním a každý z vás
chop své se úlohy, až vzbudí se.

Někteří odnášejí SLYA. – Zazní trubka.

Jdi, podívej se, co to znamená. –
Snad šlechtic nějaký, jenž na cestě
má v úmyslu si odpočinout zde.

Vrátí se SLOUŽÍCÍ.

Nu což – kdo je to?

SLOUŽÍCÍ:

Vaše Milosti,
to herci, nabízejí služby své.

LORD:

Ať přijdou.

Vystoupí HERCI.

Dobří lidé, vítám vás.

HERCI:

My děkujeme Vaší Milosti.

LORD:

Nechcete u mne zůstatí dnes večer?

HEREC:

Když ráčíte si našich služeb přát –

LORD:

Z celého srdce. – Toho bracha znám,
hrát' nejstaršího rolníkova synka.
Té šlechtičně jsi pěkně dvořil se.
Tvé jméno zapomněl jsem, úlohu
však slušně, přirozeně provedls.

HEREC:

To Vaše Milost Sota myslí as.

LORD:

Máš pravdu. – Vskutku výborně jsi hrál.
Nu zkrátka, přišli jste mi právě vhod,
tím víc, že v mysli nějaký mám žert,
kde vaše umění mi prospět může.
Nějaký velmož chce vás vidět hrát,
však nevím, zdali míru udržíte,
a vidouce ten jeho divný mrav
– neb divadla až dosud nespatrił –,
zda ke smíchu se strhnout nedáte.
To urazí jej, neboť říkám vám,
již pouhým úsměvem se rozhorlí.

HEREC:

Strach, vzácný pane, o to nemějte,
my dovedem se zdržet, kdyby byl
i tatrmanem v světě největším.

LORD:

Jdi, brachu, do jídelny provod' je
a přátelsky je všecky vyčastuj;
ať nic jim neschází, co dá můj dům.

Odejde SLOUŽÍČÍ s HERCI.

(K jinému SLUHOVI.)

Ty Bartoše, mé páže, zavolej
a hled', by za dámu se převlekl;
tak v komnatu jej uveď k opilci
a madam říkej mu a dvorný buď.
Mou přízeň chce-li míti, řekni mu,
by vybraným se choval způsobem,
jak u vznešených paní vídal to,
že chovají se ke svým manželům.
Tak šetrně ať k opilci se má
a něžným hlasem, hluboko se kloně,
ať zeptá se: V čem libo, Milosti,
by vaše choť a žena pokorná
vám osvědčila poslušnost a lásku?
A potom ať jej vroucně obejmě
a svůdně líbá, hlavu položiv
mu na prsa, a slzy prolévá
jak radostí, že urozený choť
zas ozdravěl, jenž dvakrát sedm let
za ohyzdného měl se žebráka.
A nemá-li ten chlapec ženských vloh,
by liják slzí spustil naručest,
též cibule v tom dobře poslouží,
jež v ubrousku se k očím přitlačí
a mimoděk je k slzám rozvodní.
To vše hled' opatřit co nejrychlej
a pak ti řeknu, co máš dále činit.

Odejde SLOUŽÍČÍ.

Vím, že ten hoch si dobře osvojí
vděk, chůzi, hlas a způsob šlechtičny,
a toužím po tom již, bych uslyšel,
jak chotěm zove toho opilce.
A jak se moji lidé zdržovat
as budou od smíchu, tak uctivě
když budou sloužit tomu prostáku!
Jdu radit jim a moje přítomnost
jich rozmar přitlumí, by nezbujněl;
sic dojista by z míry vybočil.
(*Odejde.*)

Scéna druhá

Ložnice v domě lordově.

SLY ve skvostném nočním županu obklopen SLOUŽÍCÍMI. Někteří s oděvy, jiní s umyvadlem, konvicí a jiným náradím. Vystoupí LORD převlečen za sloužícího.

SLY:

Pro milost boží, džbánec piva sem!

PRVNÍ SLOUŽÍCÍ:

Chce Vaše Milost pohár sektu snad?

DRUHÝ SLOUŽÍCÍ:

Či milostpán chce závar ochutnat?

TŘETÍ SLOUŽÍCÍ:

Kterýže oblek ráčíte dnes vzít?

SLY:

Já jsem Kryštof Sly; neříkejte mi ani milostpane, ani Vaše Milosti. Co živ jsem nepil sektu, a chcete-li mi dát něco zavařeného, dejte mi naloženou hovězinu. A jaký oblek chci, se mne ani neptejte, neboť nemám více kazajek než hřbetů, více punčoch než noh, více střeviců než chodidel; ba někdy mívám více chodidel než střeviců, anebo jen takové střevíce, že mi svrchkem palce prolézají.

LORD:

Té klamně nálady vás nebe zbav!
Ó, že tak mocný, urozený muž,
tak statky nadán, vysoko tak ctěn,
tak zkaleným je duchem oblouzen!

SLY:

Jak, chcete ze mne blázna udělat? Cože, nejsem já Kryštof Sly, syn starého Slye z Burtonheathu? Kramář rodem, vochlíčkář vychováním, proměnou medvědář a teď svým nynějším řemeslem kotlář? Zeptejte se Mariany Hacketovy, tlusté hospodské z Wincotu, zdali ta mne nezná! Nevisím-li u ní čtrnácti denáry jen za pivo, tedy mne pověste jako nejprolhanějšího darebu v křesťanstvu. Co – nejsem smyslů zbaven? – Zde –

PRVNÍ SLOUŽÍCÍ:

Ó, proto truchlí vaše vzácná choť.

DRUHÝ SLOUŽÍCÍ:

Ó, proto vaši sluzi klesají.

LORD:

A pokrevní se vyhýbají domu,
jak štvání dál tím divným šílenstvím.

Ó vzácný pane, vzpomeň na svůj rod
a staré myšlenky své povolej
zpět z vyhnanství a zapud' od sebe
ty ohyzdné a nízkorodé sny.
Viz, jak tvá čeled' kolem tebe dlí,
k tvé službě každý hotov na tvůj kyn.
Chceš hudbu? Slyš! To Apoll hraje sám

Hudba.

a v klecích pje dvacet slavíků.
Chceš spat? My na lůžko tě donesem
víc luzné, měkčí svůdné postele,
jež vystrojena Semiramidě.
Chceš vyjít? Cestu kvítím posypem;
chceš koňmo ven? – Hned oře předvedem,
jichž ústroj zlatem, perlami se skví.
Rád poluješ? Máš sokoly, jež vzlétnou
nad ranní skřivánky. – Neb na hon chceš?
Tvým psům baň nebes bude odpovídat
a dutá země plesnou ozvěnou.

PRVNÍ SLOUŽÍCÍ:

Libo-li štvání? Chrty bystré máš
jak jelen v skoku, rychlejší než srn.

DRUHÝ SLOUŽÍCÍ:

Máš malby rád? My přineseme hned
Adonise u čerstvé bystřiny
a Cythereu skrytou v rákosí,
jež zdá se hrát a kývat jejím dechem
jak vlavé síť s větrem laškuje.

LORD:

My ukážem ti Io panenskou,
jak byla obelstěna, zchvácena;
vše zobrazeno malbou živě tak,
jak ve skutečnosti se událo.

DRUHÝ SLOUŽÍCÍ:

Či bludnou Dafne, v lese trnitém
jak nohy zraňuje, že přísahal
by člověk, opravdu že krvácí,
a truchlý Apoll nad tím pohledem
se musí rozplakat; – tak mistrovsky
ta krev a slzy malovány jsou.

LORD:

Tys velmožem a nic než velmožem,
ty paní máš, jež krásou vyniká
nad každou ženu těchto chabých dob.

PRVNÍ SLOUŽÍCÍ:

A než ty slzy, kterých prolila
jen pro tebe, jak proudy závistné
jí zaplavily tváře milostné,
tvor nejkrásnější byla na světě;
a dodnes před žádným si nezadá.

SLY:

Jsem velmožem a takou paní mám?
Anebo sním, neb snil jsem dosavad?
Vždyť nespím, vidím, slyším, hovořím
a cítím libé vůně, jemný kment. –
Na mou tě duši, vskutku velmož jsem

a nejsem kotlář ani Kryštof Sly. –
Nuž, uveďte nám choť před naši tvář
a ještě jednou korbel piva sem!

DRUHÝ SLOUŽÍCÍ:

Chce Vaše Vznešenost si umýt ruce?

SLOUŽÍCÍ přinášejí konvici, umyvadlo a ručník.

Ó, jak se radujem, když vidíme,
že vaše vědomí se navrací.
Ó, že zas jednou vidíte, co jste!
Za těchto patnáct let jste ve snách byl
a procitna jste bděl, jak byste spal.

SLY:

Těch patnáct let! Hm – řádné schrupnutí.
A nemluvil jsem po celý ten čas?

PRVNÍ SLOUŽÍCÍ:

Ó pane, tak, leč samou prázdnou řeč,
neb ač jste ležel v této krásné síni,
přec říkal jste, že vyhodili vás;
a potom nadával jste hospodské
a hrozil udati ji u soudu,
že do kamenných džbánů nalévá
a ne do cejchované nádoby;
též volával jste Cilku Hacketovu.

SLY:

Žeť, služku oné ženské z hospody.

TŘETÍ SLOUŽÍCÍ:

Aj, pane, žádných hospod neznáte
ni služby takové a nikoho
z těch všechněch lidí, co jste jmenoval,
ať Štěpán Sly, ať starý Janek Naps,
či Petr Turf a Jindra Pimpernell
a dvacet jiných jmen a lidiček
těm podobných, jichž nikdy nebylo
a jakých nikdy člověk nespatrił.

SLY:

Nu, bohudíky, že mi lépe jest!

VŠICHNI:

Amen.

SLY:

Dík tobě, škodou ti to nebude.

Vystoupí PANOŠ, přestrojen za dámu, s DRUŽINOU.

PANOŠ:

Kterak se daří vznešenému choti?

SLY:

Mně dobře, věru, je zde veselo.
Kde jest má žena?

PANOŠ:

Zde, vzácný pane. Co jí ráčíš chtít?

SLY:

Jste žena má a nezvete mne mužem?
Ať moji lidé říkají mi pán,
vám jsem – váš starý.

PANOŠ:

Můj muži a můj pane, choti můj,
jsem ve vši poslušnosti vaše chot'.

SLY:

To dobře vím. – Jakže jí říkat mám?

LORD:

Madam.

SLY:

Alice madam nebo Žanka madam?

LORD:

Madam, víc nic; tak panstvo říká choti.

SLY:

Nu, madam ženo, povídají zde,
že snil a spal jsem patnáct let neb víc.

PANOŠ:

Tak jest, a mně se třicet zdá to let,
tak vyhoštěné z lůžka vašeho.

SLY:

Tot' dlouho. – Nechte o samotě nás.
Madam, teď svlečte se a pojd'te spat.

PANOŠ:

Ach, prosím, pane třikrát vznešený,
noc poshovte mi ještě nebo dvě,
a nelze-li, než slunce zapadne;
neb lékaři mi uložili zvlášť,
abyste opět v nemoc neupad,
bych vaše lůžko ještě nesdílela;
ten důvod tuším jest mi omluvou.

SLY:

Když tomu tak, madam, – ačkoliv jest mi za těžko čekat tak
dlouho. Ale nerad bych opět upadl do svého blouznění; po-
čkám tedy, tělu a krvi vzdor.

Vystoupí SLOUŽÍCÍ.

SLOUŽÍCÍ:

Můj pane, vaši herci doslechli
o vašem ozdravění; přišli sem
vám komedii zahrát veselou,
neb za vhodné to mají lékaři,
an smutek přílišný vám srazil krev
a tesklivost je kojnou šílenství.
Tož radí, byste vyslechl tu hru
a oddal mysl žertu, veselí,
jež zapuzuje strastí na tisíc
a prodlužuje život.

SLY:

Ano, to chci; at' si to hrajou. Není ta komedie nějaká vánoční
švanda nebo tak něco na provaze?

PANOŠ:

Ne, dobrý pane, je to hezčí látka.

SLY:

Jakže, příze domácí?

PANOŠ:

Je to tak nějaký příběh.

SLY:

Dobrá, podíváme se na to. Pojd'te, madam ženo, posad'te se vedle mne; i ať se šine svět! Všaktě mladší nebudem!

Usednou. – Tuš.

JEDNÁNÍ PRVNÍ

Scéna první

Ulice v Padově.

Vystoupí LUCENTIO a TRANIO.

LUCENTIO:

Víš, Tranio, jak touha veliká
po krásné Padově, věd štěpnici,
mne vedla do úrodné Lombardie,
Vlach slavných utěšené zahrady. –
Tak svého otce láskou vyzbrojen
i ochotou – a dobrým průvodem
tvým, sluho věrný, ve všem zkušený,
zde oddechnu a šťastně započnem
běh učení a hlubých bádání.
Pisa, jež vzácným slyne měšťanstvem,
dala mi život – mému otci též:
tož velkokupci světoznámému,
Vincentiovi z Bentivogliů.
Syn jeho, ve Florenci vychován,
má splnit otci všechny naděje
a jeho statky ctnostmi ozdobit;
a protože, Tranio, rok studií
chci ctnosti věnovat a z mudrosloví
té části, která učí blaženství,
jehož jen ctností možno dosíci.
Co myslíš ty? – Neb z Pisy odešel
a do Padovy přišel jsem jak ten,

kdo z mělké bažiny se vrhá v tůň
a dosyta chce žízeň uhasit.

TRANIO:

Mi perdonate, vzácný pane můj,
já téhož náhledu jsem jako vy
a rád, že pevný máte úmysl
brát sladkost ze sladkého mudrctví. –
Než, dobrý pane, samým obdivem
té ctnosti a té kázně nebudme
jen stoiky a nestůjme jak hůl.
Tak Aristotelem se nevažme,
by Ovid nadobro byl odvržen.
S přáteli svými mluvte logicky
a rétoriku pěstuj prostá řeč;
hudba i verše ať vás občerství
a počtářství a metafysiky
si dopřejte, co snese žaludek.
Zisk nepřinese vám, co nebaví.
Nuž zkrátka, studujte, co nejvíc těší!

LUCENTIO:

Mé díky, Tranio, žet' dobře radíš,
Biondello jenom kdyby už tu byl,
hned mohli bychom všechno zařídit
a najmout byt ku pohoštění přátel,
jichž poskytne nám časem Padova.
Však ticho. – Jaká je to družina?

TRANIO:

Nějaký vzácný průvod, pane můj,
nás vítá do města.

Vystoupí BAPTISTA, KATEŘINA, BIANKA, GREMIO a HORTENSIO. –
LUCENTIO a TRANIO odstoupí do pozadí.

BAPTISTA:

Už dále, páni, nedoléhejte,
neb znáte nezvratný můj úmysl,
že neprovdám svou mladší dceru dřív,
než pro svou starší muže naleznu.
Když který z vás má Kateřinu rád
– neb znám vás dobře, také přeju vám –,
ať té se dvoří podle libosti.

GREMIO (*stranou*):

Spíš do dvora s ní! – Mně je hranatá. –
Hortensio, nechcete ženušku?

KATEŘINA (*k BAPTISTOVI*):

Ó prosím, otče – je to záměr váš
mne vodit na trh, kde se čerti žení?

HORTENSIO:

Jak myslíte to, děvo? – I sám čert
by hledal ženu krotší, hodnější.

KATEŘINA:

Aj, pane, vy se toho nebojte;
vy k srdci jste jí dosud nedojel,
a kdyby – věřte, židlí trojnohou
vám pročeše tu hlavu opičí
a jako bláznů tvář vám nalíčí.

HORTENSIO:

Od takých ďablů vysvobod' nás, Pane!

GREMIO:

Mne, dobrý bože, též!

TRANIO:

Jen ticho, pane! – To je zrovna skvělé,
ta holka blázní, neb má čerta v těle.

LUCENTIO:

Však v mlčení té druhé vidět jest
panenskou skromnost, unylost a čest.
Jen tiše, Tranio.

TRANIO:

Žeť tak – hm – dosyta se nakoukejte!

BAPTISTA:

Teď, pánové, bych splnil, co jsem řek:
Jdi domů, Bianco. – Proto nermuť se,
má dobrá Bianco; neboť láska má
tím neumenší se, má dceruško!

KATEŘINA:

Ta sličná loutka! – Prstem do oka
si vjed'; – tak aspoň zviš, pročs plakala!

BIANKA:

Jen, sestro, těš se z neútěchy mé. –
Vám, otče, pokorně se podrobím;

já u kněh, loutny najdu společnost
a budu číst a cvičiti se sama.

LUCENTIO:

Slyš, Tranio, Minerva mluví tak.

HORTENSIO:

Ach, signore, byl byste opravdu
tak podivínským? – Věřte, líto mi,
že naší láskou Bianka trpět má.

GREMIO:

Jak – uzavřít ji chcete pod zámek,
ji, signore, pro tuto d'áblici,
a jazyk této na ní vytrestat?

BAPTISTA:

Dost, pánové, jsem pevně odhodlán.
Jdi domů, Bianco.

BIANKA odejde.

Věda, že nejvíc těší ze všeho
ji hudba, nástroje a básnictví,
chci učitele vzít do domu,
by vycvičili její mladý věk.
Hortensio, signore Gremio,
kohos-li znáte, pošlete je sem,
neb vážím sobě lidí dovedných
a na svých dětech skrblit nebudu,
když jedná se o jejich vzdělání.

Již sbohem! – Kateřino, zůstaň zde,
neb s Biankou ještě musím promluvit.
(*Odejde.*)

KATEŘINA:

A tak! – To mohu jíti též. – Či ne?
Mně odměřovat čas? – Což nevím sama,
co dělat mám a čeho nechat? – Ha!
(*Odejde.*)

GREMIO:

I jdi si k bábě satanášově! Tvé roupy jsou tak vykutálené,
že tě tady nikdo držet nebude. – Ne, Hortensio, ani jedna,
ani druhá dosud pro nás tak láskou nehoří, abychom nemě-
li kdy zafoukat si na nehty a trochu se ještě vypostit. Náš
koláč je dosud po obou stranách nedopečený! – Mějte se
dobře. – Ale přece, z lásky k své rozkošné Biance, najdu-li
jen kde schopného člověka, aby ji učil tomu, co ji těší, pošlu
ho k jejímu otci.

HORTENSIO:

Tak i já, signore Gremio. – Jen slovo ještě, prosím. Jakkoliv
spor toho druhu, jako jest náš, nikdy ještě smíru nestrpěl, tož
přece nyní, když týká se to nás obou – abychom totiž opět
nalezli přístupu k své sličné velitelce a byli šťastnými soky
v lásce Biančině –, tož přece nyní hledme docíliti především
jedné věci.

GREMIO:

A ta jest?

HORTENSIO:

Inu, pane, zjednat její sestře muže.

GREMIO:

Muže? – Ďábla!

HORTENSIO:

Muže – povídám.

GREMIO:

A já povídám, d'ábla! – Což myslíš, Hortensio, ač její otec je velký boháč, že najde se zrovna tak velký blázen, aby se přičinil do pekla?

HORTENSIO:

Mlč, Gremio; – ačkoliv sáhá přes trpělivost mou i tvou snášení její třeskotný válečný křik, jsou přece ještě na světě dobří hoši – jen kdyby tak člověk o jednom věděl! –, kteří by si ji vzali se všemi jejími nectnostmi a haldou peněz k tomu.

GREMIO:

To nevím. Ale než ji k jejímu věnu, to bych je raději vzal s tou podmínkou, že budu každého rána u pranýře vymrskán.

HORTENSIO:

Pravda, jak povídáte: ze shnilých jablek málo na vybranou. – Ale k věci. Poněvadž nás tato závora činí přáteli, chovejme se k sobě přátelsky na tak dlouho, než dopomůžem starší Baptistově dceři k manželu, a tak sestru mladší uvolníme. A potom ruče zase do toho! – Španilá Bianco! – Šťastný muž,

jemuž tě osud dopřeje! Kdo jede nejrychleji, chytne kroužek.
Co říkáte, signore Gremio?

GREMIO:

Shoda! A tomu, kdo bude chytat Kateřinin, bych dal nejlepšího
hřebce v Padově, aby jen už vyjel a namlouval si ji a namluvil
a vzal a uložil a ten dům zbavil od ní. Pojdme.

Odejdou GREMIO a HORTENSIO.

TRANIO (předstupuje):

Řekněte, pane, zdali možno jest,
by láska náhle tak se vznítila?

LUCENTIO:

Ó Tranio, než zkusil jsem to sám,
já neměl to za víře podobné.
Však věz – jak bezděčně jsem díval se,
já v bezděčnosti lásky poznal moc
a nyní zřejmo se ti vyznávám
– neb mlčenliv a též mi drahý jsi,
jak někdy Anna kněžně kartagské –,
že hořím, prahnu, zhynu, Tranio,
když nedosáhnu ctnostné dívky té.
Rad', Tranio, neb vím, že radit umíš,
a pomoz, Tranio, neb vím, že chceš!

TRANIO:

Ted' není včasno, pane, kárat vás,
neb ze srdce se láska nevyplísí.

Když jat jste láskou, zbývá jenom to:
Redime te captum quam queas minimo.

LUCENTIO:

Díků, příteli. Mluv dál – tím okřeju;
tvá rada zdravá jest a potěší.

TRANIO:

Tak toužebně jste na tu dívku hleděl,
že as vám ušla nejhlavnější věc?

LUCENTIO:

Ó ne! – Já viděl tváře spanilost,
jak měla ji dceř Agenorova,
když velký Joviš, od ní zkrocený,
kdys břehy krétské zlíbal koleny.

TRANIO:

Víc nevíte? – A ne, jak její sestra
lát začala a zabouřila tak,
že stěží jenom lidský sluch to snes?

LUCENTIO:

Já viděl pohyb korálových rtů
a jejím dechem všecek voněl vzduch;
jen svatost, spanilost jsem u ní zřel.

TRANIO:

Je čas jej vyburcovat z vidění. –
Hej, vzhůru, pane! – Máte-li ji rád,
tož mysl napněte a všecek vtip,
byste ji dobyli! – Takto má se věc:

Má starší sestru, zlou a svárlivou,
a než se otec její zbaví té,
i vaše dívka musí doma zbýt;
a protože pod zámek ji uzavřel,
by tak ji uchránil všech ženichů.

LUCENTIO:

Ach, Tranio – toť otec ukrutný!
Však neslyšel jsi, jak má v úmyslu
jí učitele zjednat k cvičení?

TRANIO:

Já, neslyšet! – Nuž, plán je hotov teď.

LUCENTIO:

Já mám to, Tranio!

TRANIO:

Ó, vsadím se,
že máme navlas tytéž nápady.

LUCENTIO:

Svůj řekni.

TRANIO:

Chcete učitelem být;
a tak že dívku cvičit budete,
to je váš plán.

LUCENTIO:

Tak jest. A možný-li?

TRANIO:

Ne! – Kdož by tady hrát měl úkol váš
a v Padově být syn Vincentiův?
Kdo řídit bude dům a kněh si dbát,
přátele vítat, jeho krajany,
a hostit je a navštěvovat zaň?

LUCENTIO:

Basta! Bud' klidný, vše jsem rozvážil.
Nás doma ještě nikdo nespatrił
a poznati nás nelze po tváři,
kdo pán, kdo sluha; udělám to tak:
Ty, Tranio, bud' pánem v místě mém;
řid' dům a čeled' mou, jak bych já sám.
Kdos jiný budu já; bud' Florenčan,
neb z Neapole, z Pisy prostý muž.
Plán zosnován a tak se provede.
Hned oděv dolů, můj si vezmi plášť
a klobouk barevný, a potom až
Biondello přijde, bude sluhou tvým.
By mlčel, o to se už postarám.

LUCENTIO a TRANIO vymění si oděvy.

TRANIO:

Když musím tak. –
Nuž, zkrátka, pane, je to vaše vůle
a povinen jsem být vás poslušen,
neb otec váš mi při odchodu kázal:
„Služ věrně synovi.“ – Žeť tak to řek,
ač myslím, že to v jiném smyslu bral. –

A tak jsem z duše rád Lucentiem,
neb z hloubi duše své ho miluji.

LUCENTIO:

Bud', Tranio, neb hořím já
a chci být otrok, bych tu dívku dostal,
na niž jen pohled rázem upoutal
mé oko zraněné.

Vystoupí BIONDELLO.

Zde je ten lotr.
Kdes vězel, brachu?

BIONDELLO:

Kde vězel já? – V čem vězíte to vy?
Což, pane, Tranio vám ukrad šat,
neb jemu vy, či jeden druhému?
Tak přece povězte, co stalo se?

LUCENTIO:

Pojd', hochu, není k žertování čas,
a proto chovej se, jak času vhod.
Zde soudruh tvůj, by zachránil mi život,
můj oblek vzal a zevnějšek a mrav
a jeho vše zas já vzal na sebe;
neb v hádce, když jsem přistal v kraji tom,
jsem zabil člověka a bojím se,
že poznali mne. – Služ mu jako mně.
Já prchnu, abych život zachránil.
Nu, rozuměls?

BIONDELLO:

Já, pane? Ani zbla.

LUCENTIO:

O Traniovi nikde ani muk!
Neb Tranio je teď Lucentiem.

BIONDELLO:

Tím lépe proň. Kéž trefilo to mne!

TRANIO:

Já přál bych ti to, hochu, na mou věru,
kdyby tím dostal Baptistovu dceru
Lucentio. – Než, milý brachu, slyš:
ne pro sebe, leč kvůli svému pánu
ti radím, abys všude před lidmi
se choval moudře, ať jsme kdekoliv.
Když sami – ano –, pak jsem Tranio,
leč jindy jsem Lucentio, tvůj pán.

LUCENTIO:

Teď pojďme, Tranio.
Jen ještě jeden úkol zbývá ti:
Bud' také ženichem! – Proč, neptej se,
mám závažné a dobré příčiny.

*Odejdou LUCENTIO, TRANIO a BIONDELLO.
Z předešly mluví:*

PRVNÍ SLOUŽÍCÍ:

Vy, pane, klímáte, hry nedbaje.

SLY:

Při svaté Anně, baže klímám. Dobrá věc, na mou pravdu.
Přijde toho ještě více?

PANOŠ:

Můj pane, teprve to začalo.

SLY:

Je to převýborný kus práce, madam paničko. Kéž by už byl
konec!

Sedí a dívají se.

Scéna druhá

Ulice před domem Hortensiovým.

Vystoupí PETRUCHIO a GRUMIO.

PETRUCHIO:

Verono, měj se dobře na ten čas,
chci v Padově se vidět s přáteli
a ze všech přátel mých s tím nejdražším,
Hortensiem; – zde tuším jeho dům.
Jak řek jsem, Grumio, zde můžeš tlouci.

GRUMIO:

Tlouci, pane? Koho že mám tlouci? Je zde snad někdo, jenž by
byl Vašnost insulcoval?

PETRUCHIO:

Já pravím, ničemo, abys mně tady pořádně zatloukl.

GRUMIO:

Vás tady zatlouk, pane? Můj bože, pane, cožpak jsem já, pane, abyh vás zatloukal. – Cožpak jste nějaký kůl, pane?

PETRUCHIO:

Dím, lotře, zatluč mně tu u těch vrat,
chceš-li si zdravou lebku zachovat.

GRUMIO:

Můj pán dnes hledá svár; – jej zatlouct mám,
a koneckonců odstůňu to sám.

PETRUCHIO:

Nebude to?
Ty nezatlučeš, když ti poručím?
Však sol a fa tě zpívat naučím!
(Zatahá GRUMIA za uši.)

GRUMIO:

Pomozte, lidé! Pomoc! Můj pán se zbláznil!

PETRUCHIO:

Ted' tluč, když ti to kážu, chlape daremná!

Vystoupí HORTENSIO.

HORTENSIO:

Hej, ho! – Co se tu děje? – Aj, hle, můj starý přítel Grumio a můj
dobrý přítel Petruchio! – Jak se vám všem daří tam ve Veroně?

PETRUCHIO:

Hortensio, vy přicházíte k sváru.
Con tutto il cuore bene trovato, mnoho zdaru!

HORTENSIO:

*Alla nostra casa bene venuto, molto onorato signor mio Petru-
chio!*
Vstaň, Grumio, vstaň, my srovnáme tu hádku.

GRUMIO:

Ne – tou svou latinou to nespraví! – Není-li to zde zákoni-
tá příčina, abych opustil jeho službu? – Jen slyšte, pane, on
mi poroučí, abych ho zatloukl a řádně mu vykrákal, pane.
Řekněte, slušelo se to na služebníka, aby takto se svým pánem
nakládal? A k tomu, abych tak řekl, když měl všech dvaatřicet
karet v ruce a já ani očka?
Sic, kde mu zatlouct, byl bych věděl as,
a nemusel to odstonati zas.

PETRUCHIO:

Tupče nesmyslný! – Milý Hortensio, já kázal mu, by zatlouk
na vrata, a neudělal to za živý svět.

GRUMIO:

Na vrata tlouci? – Ó nebesa! Což nepravil jste zcela zřetelně:
Brachu, tluč, zatluč mě tady pořádně, zatluč mě u těch vrat? –
A nyní obracíte: – na vrata?

PETRUCHIO:

Člověče, jdi, neb mlč, to radím ti!

HORTENSIO:

Petruchio, už dosti; ručím zaň.
Zlá nehoda to věru mezi tebou
a milým, dávným, věrným sluhou tvým.
A teď mi pověz, drahý příteli,
jaký to šťastný vítr přivál tebe
z Verony starobylé k Padově?

PETRUCHIO:

To vítr, který honí mládež světem,
by dál než doma štěstí hledala,
kde malá jenom roste zkušenost.
Zkrátka, Hortensio, to se mnou tak:
Antonio, můj otec, zemřel mi
a já se vrhl v toto bludiště,
bych našel ženu, zdar – nu, cokoliv.
Mám v kapse korun dost a statků doma,
a tak jsem vyšel, abych zhlédl svět.

HORTENSIO:

Petruchio – mám za slovo tě vzít
a dát ti ženu? – Zlou a svárlivou!
Za radu mou bys málo vděčen byl,
a přece ručím ti: jest bohata,
ba velmi bohata. – Však přebližký
tys přítel můj, než abych ti ji přál.

PETRUCHIO:

Hortensio, žeť mezi přáteli
slov málo stačí. – Nuže, znáš-li ji

a dost-li bohata je na mou choť
– neb zlato k veselce mi zvonit musí! –,
ať škaredá jak milka Florentova
a stará jest jak Sybila a zlá
jak Sokratova Xantipa neb hůř –
mnou nehne to, neb aspoň nepohne
mým úmyslem. – Ba kdyby zuřila
jak rozčeřené moře Jaderské:
– já bohatě se přišel oženit
k vám do Padovy; – a když bohatá,
já do Padovy přibyl v šťastný den.

GRUMIO:

Tu ho máte, pane! A on vám to poví bez okolků, co má za
lubem. Tedy mu jen dejte haldu peněz a ožeňte si ho s lout-
kou, s miminkem, to je všecko jedno, nebo mu dejte starou
babu, která už nemá jediného zubu v dásních, ale zato třeba
tolik neduhů co dvaapadesát koňů dohromady. – Ale což – to
všecko nic není – jen když budou peníze!

HORTENSIO:

Petruchio, když jsme tak daleko,
dál půjdu v tom, co žertem začalo.
Já mohu k ženě tobě pomoci,
dost bohaté a mladé, krásné též.
Jest vychována jako šlechtična:
jen jednu vadu má – a té je dost! –,
že nesnesitelně je svárlivá
a tvrdohlavá, zlá tak přes míru,
že i když hůř bych na tom byl, než jsem,
ji nevzal bych za zlatonosný důl.

PETRUCHIO:

Hortensio, ty neznáš zlata moc.
Rci, kdo je otec její, na tom dost,
a zkrotím ji, byť hlučněj řádila
než hrom, když v podzim z mraků rachotí.

HORTENSIO:

Baptista Minola se nazývá;
je dvorný to a roztomilý pán
a ona, Kateřina Minolová,
v Padově známa pro svůj jazyk zlý.

PETRUCHIO:

Znám otce jejího, ač neznám jí;
on mého otce dobře znával též.
Hortensio, já oka nezavřu,
než spatřím ji; a tedy dovol mi
tě opustit po prvním shledání,
ledaže chtěl bys doprovodit mne.

GRUMIO:

Prosím vás, pane, nechte ho jít, než ho ten rozmar přejde. Na mou duhu, kdyby ho znala tak dobře, jako já ho znám, věděla by, že vyřídilkou pramálo na něm napraví. Ať si mu třeba řekne, že je horší dvaceti taškářů, to je mu jedno. Ale když začne on, to se hory zelenají. Já vám povím, pane, – napadne-li jí jen tak trochu se mu postavit, hodí on jí nějakou figuru do tváře a tak ji znefiguruje, že nezbude jí více očí k vidění než kočce. Vy ho, pane, neznáte.

HORTENSIO:

Sečkej, Petruchio, jdu s tebou též:
jeť u Baptisty také poklad můj.
On střeží klenot mého života,
svou mladší dceru, Bianku spanilou,
a brání mi ji vzít a jiným též,
kdo dbají o ni, sokům v lásce mé.
On totiž má to za věc nemožnou
– pro ony vady, jak jsem už ti řek –,
že někdo moh by Kateřinu chtít;
a proto Baptista si umínil,
by nikdo neměl k Biance přístupu,
než najde muže Kateřina zlá.

GRUMIO:

Zlá Kateřina! –
Tot' jméno dívčí horší nad vše jiná.

HORTENSIO:

A teď Petruchio mi poslouží;
a nabídne, v šat prostý oděna,
mne u Baptisty za učitele,
jenž, hudby znalý, Bianku cvičit má.
Tou lstí se konečně mi naskytne
snad vhodný čas, bych lásku vyznal jí
a dvořil se jí, aniž kdo co zví.

GRUMIO:

A v tom prý není lotrovství! Hle, hle, jak ti mladí lidé strkají
hlavy dohromady, aby ty staré ošidili! – Pane, pane, ohledněte
se! – Kdopak to tam jde? – Hej!

Vystoupí GREMIO, s ním LUCENTIO přestrojen, s knihami pod pažďí.

HORTENSIO:

Mlč, Grumio, toť soupeř v lásce mé.
Petruccio, jen chvilku odstupme.

GRUMIO (*hledě na GREMIA*):

Hm. – slušný mladík – pravý *amoroso*!
(*Odstoupí do pozadí.*)

GREMIO:

Ó, velmi dobře; prohléd jsem váš seznam.
Já o pěknou se vazbu postarám.
Však ať to jsou jen knihy o lásce;
nic jiného mi s Biankou nečtěte!
Tak, rozumíte mi. A nad štědrost
a vedle Baptistovy štědrosti
já také vděčnost svou vám projevím.
Své zápisky též s sebou vezměte
a dobře voňavkami napustěte,
neb líbeznější jest než vůně sama
ta, již jsou určeny. – Co chcete číst?

LUCENTIO:

Ať čteme cokoli, chci o vás mluvit
jak o svém příznivci, tím buďte jist;
a věrně, sám jak byste při tom byl,
a možná slovy účinnějšími,
leč byste snad vy sám byl učenec.

GREMIO:

Ta učenost! – Ó, jaká je to věc!

GRUMIO:

Ten hloupý hejl! – Ó, jaký je to švec!

PETRUCHIO:

Ticho, brachu.

HORTENSIO:

Mlč, Grumio! – Signore Gremio,
pozdrav vás bůh!

GREMIO:

Signor Hortensio!
Zrovna mi, pane, přicházíte vhod.
Víte, kam jdu? K signoru Baptistovi.
Já slíbil, že se budu ohlížet
po učiteli Biance spanilé,
a štěstí přálo mi, že padl jsem
na toho mladíka, jenž chováním
i učeností pro ni hodí se.
Jest poesie znalý výborně
i druhých kněh – a dobrých, ručím vám.

HORTENSIO:

Toť pěkné. – Já zas pána potkal jsem,
jenž mistra hudby chce mi opatřit,
by vyučoval naši velitelku.
Tak v službách nezůstanu posledním
spanilé Biance, již tak miluji.

GREMIO:

Já miluji! – To skutkem dokážu.

GRUMIO (*stranou*):

To jeho pytle peněz dokážou.

HORTENSIO:

O naši lásce mluvit marno teď;
však slyšte, Gremio, za dobré slovo
vám řeknu zprávu dobrou mně i vám.
Ten pán zde, jehož náhodou jsem potkal
– když oba jeho záměr schválíme –,
se pokusí o zlobnou Kateřinu,
ba vezme si ji, má-li věna dost.

GREMIO:

To řádné slovo jest a řádný čin!
A řek jste vše o jejích nectnostech?

PETRUCHIO:

Vím, je to prudký, umíněný tvor,
a když to vše – toť, páni, není zle.

GREMIO:

Tak, přítelíčku, vy? – Odkudpak jste?

PETRUCHIO:

Z Verony rodem, syn Antoniův,
můj otec mrtev, statek můj však vzkvétá
a doufám ještě v dlouhá, šťastná léta.

GREMIO:

Ó pane, tak a s takou ženou žít,
to byl by věru učiněný div,

leda – že máte dobrý žaludek.
Pak arcit', jménem Páně, do toho,
a já vám budu ve všem pomocen.
Což – vy se chcete vskutku ucházet
o kočku divokou?

PETRUCHIO:

Zda chci být živ?

GRUMIO (*stranou*):

A on ji dostane! Jen provazem
by tomu ušla.

PETRUCHIO:

Nač přišel jsem než za tím účelem?
Ten malý hřmot mi nepotrhá sluch.
Což neslychal jsem druhdy řvátí lvy?
Což neslychal, jak moře vzedmuté
ve sváru větrů vztekle zuřilo
jak lýtý kanec potem zpěněný?
Zda neslychal jsem v poli rachot děl
a nebes hrubou střelbu mraky hřmět?
A v bitvy vřavě zdaž jsem neslyšel
ryk mužů, ržání koní, polnic břesk?
A mluvte mi o ženském jazyku,
jenž nenarazí na sluch ani tak
co kaštan sedlákově na krbu.
I jděte mi, to strašák na děti.

GRUMIO (*stranou*):

Ten se ho nebojí!

GREMIO:

Slyšte, Hortensio!
Ten pán sem přišel v šťastnou hodinu
a tuším sobě vhod a také nám.

HORTENSIO:

Já slíbil, že mu oba přispějem
a poneseme námluv útraty.

GREMIO:

Tak jest; však jenom když ji podmaní.

GRUMIO (*stranou*):

Kéž mám tak jisté dobré snídání!

Vystoupí TRANIO v panském oděvu, s ním BIONDELLO.

TRANIO:

Bůh s vámi, páni! Smím-li prositi,
tož povězte mi, kudy nejbliže
jest k signoru Baptistě Minolovi?

GREMIO:

Jenž má dvě hezké dcery? Je to ten?

TRANIO:

On sám. – Biondello!

GREMIO:

Poslyšte, pane, myslíte snad ji...

TRANIO:

Snad ji a jeho; co se ptáte vy?

PETRUCHIO:

Jen nechtějte tu řečnou za svou choť.

TRANIO:

Rád nemám řečníky! – Biondello, pojd'.

LUCENTIO (*stranou*):

Začal jsi znamenitě, Tranio.

HORTENSIO:

Jen ještě slovo, nežli odejdete:

Jste nápadník té dívky? – To mi rcete!

TRANIO:

A jsem-li, je to nějaký snad hřích?

GREMIO:

Není, když odsud odejdete tich.

TRANIO:

Aj, ulice-li není volná tak
pro mne jak pro vás?

GREMIO:

Dívka není však.

TRANIO:

A prosím, proč?

GREMIO:

Nu – když tak u vás hoří,
té dívce signor Gremio se dvoří.

HORTENSIO:

Té dvoří se signor Hortensio!

TRANIO:

Pánové, zvolna, jste-li šlechtici.
Mám právo slova, klidně slyšte mne.
Signor Baptista muž je vznešený
a neznámý mu není otec můj,
a dcera, aťsi ještě krásnější,
víc ženichů mít může a též mne.
Dceř krásné Ledy na tisíc jich měla,
též Bianka můž o jednoho mít víc
a bude mít. – Lucentio to bude,
byť přišel Paris vítězíci všude.

GREMIO:

Aj, panic ten nás všechny umluví.

LUCENTIO:

Jen do něho! Však vezme do zajechů.

PETRUCHIO:

Hortensio, nač je ta všecka řeč?

HORTENSIO:

Dovolte, pane, smím-li se vás ptát,
či viděl jste kdy Baptistovu dceru?

TRANIO:

Ne, pane, ale slyším, že má dvě,
zlým jazykem tu jednu pověstnou,
jak druhá krásou jest a skromností.

PETRUCHIO:

Má je ta první – tu mi nechte být.

GREMIO:

Tu práci nechte, pane, Heraklovi,
draž přijde mu než dvanáct ostatních.

PETRUCHIO:

Teď, pane, doopravdy – rozumějte;
dceř mladší, o niž vy tak stojíte,
před nápadníky otec uvěznil
a nikomu ji nechce zaslíbit,
než starší sestra bude provdána;
pak mladší bude volna, dříve ne.

TRANIO:

Když tomu, pane, tak a vy ten muž,
jenž poslouží nám všem – a zvláště mně –,
tož ledy prolomte a dokažte to.
Dobud'te starší, k mladší zjednejte
zas přístup nám. – Tak podlý nebude,
kdo získá ji, by k vám byl nevděčen.

HORTENSIO:

To dobrá řeč a velmi rozumná;
a chcete-li už býti ženichem,

jste vázán vděkem tomu pánu zde,
kterému všichni budem dlužníky.

TRANIO:

Znám, pane, povinnost, a protož račte
mi věnovati dnešní večer hned
a připijem svým kráskám na zdraví.
Tak dělejme jak páni advokáti,
již před soudem se bijí do krve
a jedí, pijou pak co přátelé.

GRUMIO a BIONDELLO:

Tot' skvostný nápad. Hoši, už jen pryč!

HORTENSIO:

Tot' dobrý návrh. Tedy dohodnuto!
Petruccio, chci být tvůj *ben venuto*.

Odejdou.

JEDNÁNÍ DRUHÉ

Scéna první

*V Padově. – Pokoj v domě Baptistově.
Vystoupí KATEŘINA a BIANKA.*

BIANKA:

Tak, dobrá sestro, neubližuj mi
a sobě nekřivdi, že služku chceš
a otrokyni ze mne učinit.
Tím pohrdám. Co ale ostatních
se tretek týče, všech se ráda vzdám,
ba i těch šatů svých, až na sukni.
Jen poruč, a co chceš, ti udělám,
vždyť dobře vím, co k starším povinnost.

KATEŘINA:

Ze všech tvých ženichů, ti poroučím,
bys řekla, koho nejvíc miluješ.
A přetvářky se chraň!

BIANKA:

Věř, sestro, u všech mužů živoucích
jsem dosud nezhledla té zvláštní tváře,
jež nad jiné by se mi líbila.

KATEŘINA:

Miláčku, lžeš! Hortensio to není?

BIANKA:

Jej máš-li ráda, sestro, přísahám,
že budu mluvit za tebe; – je tvůj.

KATEŘINA:

Ó, pak ti milejší snad bohatství,
chceš Gremia, bys krásu zachovala?

BIANKA:

Ty pro něho mi tedy závidíš?
Ne, žertuješ – a nyní znamenám,
že vše, cos udělala, byl jen žert.
Ach prosím, sestro, rozvaž mi ty ruce!

KATEŘINA:

To žert-li byl, pak žertem bylo vše!
(*Udeří ji.*)

Vystoupí BAPTISTA.

BAPTISTA:

Hoj, zpátky, slečno, nač té svévole?
Sem, Bianco – pláče děvče ubohé!
Jdi k svému šití, pranic neměj s ní.
Ó hanba, stvůro ďáblem posedlá,
proč křivdíš té, jež nezkřiví ti vlasu?
Kdy zranila tě příkrým slůvkem jen?

KATEŘINA:

Že mlčí, dráždí mne a pomstím se!
(*Vrhá se na ni.*)

BAPTISTA:

Jak – přede mnou? Má Bianco, odejdi!

Odejde BIANKA.

KATEŘINA:

Vy zbraňujete mi? – Aj, vidím teď,
je poklad váš, a tak se musí vdát.
Já o svatbě jí bosa tančit mám
a pro samou tu vaši lásku k ní
mám já se v pekle vodit s opicí!
Nemluvte na mne, půjdu, plakat budu,
než hodí se to, bych se pomstila.
(Odejde.)

BAPTISTA:

Zda v světě byl kdy člověk soužen tak!
Leč kdo to přichází?

*Vystoupí GREMIO a LUCENTIO v oděvu prostého člověka. – PETRUCHIO
a HORTENSIO jako hudebník. – TRANIO s BIONDELLEM nesoucím
loutnu a knihy.*

GREMIO:

Dobré jitro, sousede Baptisto.

BAPTISTA:

Dobré jitro, sousede Gremio. Pozdrav bůh, pánové!

PETRUCHIO:

Těž vás, můj dobrý pane! Prosím vás,
nemáte dceru zvanou Kateřinu,
krásnou a ctnostnou?

BAPTISTA:

Mám, pane, dceru zvanou Kateřinu.

GREMIO:

Toť příliš zhurta; mluvte pořádně.

PETRUCHIO:

Ó, křivdíte mi, pane – dovolte.
Jsem šlechtic veronský, jenž doslechnuv
o její kráse, jejím důvtipu
a rozmilosti, cudné skromnosti
a vzácných darech, vlídném chování,
si dovoluji vejít – smělý host –
k vám do domu, bych sám se přesvědčil
o pověsti tak často slýchané.
A závdavkem na dobré uvítání
k vám ze svých lidí vedu jednoho,
(*představuje HORTENSIA*)
jenž hudbu zná i matematiku,
by doučil ji zdatně vědám těm,
jichž, pokud vím, už není neznalá.
Je z Mantovy a Licio se zove.

BAPTISTA:

Jste vítán, pane – kvůli vám on též.
Leč Kateřina, moje dceř, to vím,
vám nehodí se – k mému zármutku.

PETRUCHIO:

Ah – nehodláte s ní se rozloučit! –
Neb moje osobnost vám není vhod?

BAPTISTA:

Jste na omylu, mluvím jen, co vím.
Nuž, odkud, pane, jste? – A vaše jméno?

PETRUCHIO:

Petruchio jsem, syn Antonia,
tož muže v celém Vlašsku známého.

BAPTISTA:

Jej dobře znám; jste vítán kvůli němu.

GREMIO:

Přes všechnu úctu k vám, Petruchio,
teď prosím poshovte a ubohé
nás žadatele pustte k slovu též.
Baccare! – Nejste nijak ostýchav.

PETRUCHIO:

Rád bych byl u cíle, to pochopíte.

GREMIO:

To věřím. Jen ať námluv neželíte. –
Sousedě, to nabídnutí je velmi vzácné, o tom není pochybnosti. Ale abych také já dal vám najevo stejnou pozornost, neboť jste vždycky býval ke mně vlídným nad jiné, představuji vám tohoto mladého učence (*představuje LUCENTIA*),

který dlouho studoval v Remeši a je tak znalý řečtiny, latiny a jiných jazyků jako ten druhý hudby a matematiky. Jmenuje se Cambio a prosím, přijměte jeho služby.

BAPTISTA:

Tisíceré díky, signore Gremio! Bud'te mi vítán, milý Cambio. – (*K TRANIOVI.*) Ale vy, vzácný pane, jste tu jako cizinec. Mohu býti tak smělym a zeptati se vás na příčinu vašeho příchodu?

TRANIO:

Promiňte, pane, smělost u mne jest, že jako cizinec ve městě tom o vaši dceru se tu ucházím, tož Bianku spanilou a přectnostnou. Já také vaši pevnou vůli znám, jež dává přednost její starší sestře; a proto žádám si jen přízně té, až poznáte můj původ a můj stav, bych vítán byl jak druzí ženiši a volný přístup měl jak ostatní. A k vychování vašich dcer zde dávám ten prostý nástroj s malým balíčkem knih latinských a řeckých; jsou-li vhod, pak jistě mají cenu velikou.

BAPTISTA:

Lucentio jest vaše jméno. – Odkud?

TRANIO:

Jsem z Pisy, pane, syn Vincentiův.

BAPTISTA:

Muž velmocný to v Pise; z pověsti
jej dobře znám. Jste vřele vítán, pane.

(K HORTENSIOVI.)

Zde loutnu vezměte.

(K LUCENTIOVI.)

A knihy vy.

Hned uvidíte obě žačky své.

Hej, někdo sem!

Vystoupí SLOUŽÍCÍ.

Uved', příteli, ty pány k mým dcerám a řekni jim, že jsou to
jejich učitelé. Ať se k nim obě dobře chovají.

Odejde SLOUŽÍCÍ s HORTENSIEM, LUCENTIEM a BIONDELLEM.

Teď projdeme se trochu zahradou
a potom k obědu. – Jste vítáni;
to přesvědčení prosím všichni mějte.

PETRUCHIO:

Signore, slyšte, moje věc má kvap;
jet na námluvy nelze každý den.

Vy znal jste mého otce, v něm pak mne,
jenž statky, zboží, všechno zdědil po něm
a spíš je rozmnožil, než umenšil.

Tož řekněte, když lásky vaší dcery
si dobudu, co věnem dáte jí?

BAPTISTA:

Po smrti mé půl všech mých pozemků
a dvacet tisíc korun, pane, hned.

PETRUCHIO:

A za to věno já pojistím jí
po ovdovění – kéž mne přežila! –
své všechny pozemky a nájemství.
A podrobnosti hned si napíšem,
by smlouva obě strany vázala.

BAPTISTA:

Až nejhlavnější docílíte věci,
tož lásky její; to jest ve všem vše.

PETRUCHIO:

To – není nic! Neb otče, pravím vám,
jsem neústupný jako ona hrda,
a kde dva požáry se setkají,
věc tráví, která krmí jejich vztek.
Ač malý oheň malým větrem roste,
přec velká vichřice jej uhasí.
Tak ona mne, já ji si podmaním;
jsem drsný muž, ne děcko v námluvách.

BAPTISTA:

Kéž byly šťastny tvoje námluvy!
Leč ozbroj se na mnohou příkrou řeč.

PETRUCHIO:

Až po zuby jak hory proti větru;
je nevyvrátí, byť i věčně dul.

Vystoupí HORTENSIO s potlučenou hlavou.

BAPTISTA:

Co, příteli, se stalo, žes tak bled?

HORTENSIO:

Když bledý jsem, to strachem, věřte mi.

BAPTISTA:

Má dcera moje k hudbě nadání?

HORTENSIO:

Ta nadání má spíše k vojáctví!
Snad železo jí v ruce vydrží,
však loutna ne.

BAPTISTA:

Tož na loutnu ji nenaučíš hrát?

HORTENSIO:

Ne! – Ona loutnou o mne zahrála.
Já řekl jí, že nemá pravý hmat,
a dal jí ruku, jak má prsty klást;
tu vzkřikla jako ďáblem posedlá:
„Hmat říkáš tomu? Ukážu ti hmat!“
a udeří mne loutnou přes lebku,
že nástrojem šla hlava skrz a skrz,
a já jsem stál tu chvíli strnulý
jak na pranýři, hledě loutnou ven.
A při tom nadala mi hudlařů
a oslů drnkavých a bůhvíco,
jak nadávky by rovnou četla z knih!

PETRUCHIO:

To, přisámboh, je holka veselá;
ted' ještě desetkrát ji radši mám.
Ó, jak už toužím s ní si požvatlat!

BAPTISTA (*k HORTENSIOVI*):

Jen pojd'te se mnou, nermuťte se pro to
a cvičit začněte mou mladší dceř;
je učenlivá, za vše dobré vděčná.
Petruccio, chcete-li s námi jít,
neb mám snad Kateřinu poslat sem?

PETRUCHIO:

Tak prosím učiňte, já počkám zde.

Odejdou BAPTISTA, GREMIO, TRANIO a HORTENSIO.

A hezky ohnivě ji pozdravím.
Když bude láti, přímo řeknu jí,
že jako slavík zpívá líbezně;
když mračit se – že hledí čistě tak
jak ranní růže rosou omytá.
Když něma bude, slova nehlesnouc,
pak chválit budu její řeči proud
a řeknu, že je k smrti výmluvná.
Když řekne, bych šel k d'asu, vzdám jí dík,
jak zvala by mne zůstat na týden.
Když dá mi košem, hned se pozeptám,
kdy ohlášky, kdy veselka má být. –
Zde přichází, ted' mluv, Petruccio!

Vystoupí KATEŘINA.

Zdař bůh, Katuško, slyším, zvou vás tak.

KATEŘINA:

Slyšel jste dobře, jste však přihluchlý;
když mluví o mně, zvou mne Kateřina.

PETRUCHIO:

Vy lžete! – Říkají vám Katuše
a hezká Katinka – též Káča zlá! –
Leč vy jste Katuška, všech Katušek
ta nejhezčí po celém křesťanstvu. –
Ne Káta z Katic – zlaté Kačátko,
neb kačátka jsou zlatá. – Protož teď,
má útěcho, má Katuško, slyš zvěst:
Po městech všech tvou vlídnost uslyšev
a ctnosti hlásány a krásu tvou
– ač proti skutečnosti pravý klep! –,
já nabyt touhy zvátí tebe svou.

KATEŘINA:

Nabyt? Kdo nabyt, ať zas pozbude!
Čím dřív, tím líp. – Já věděla to hned,
že jste kus nábytku.

PETRUCHIO:

A jakého?

KATEŘINA:

Židle.

PETRUCHIO:

To trefné! Pojd' si na mne sednout.

KATEŘINA:

Jsou osli k nošení a tak jste vy.

PETRUCHIO:

Jsou ženy k nošení a tak jste vy.

KATEŘINA:

Ne zbrklých rejtarů – já aspoň ne!

PETRUCHIO:

Já, milá Katuško, tě nepřetížím,
neb věda, žes tak ještě mladičká
a lehká –

KATEŘINA:

Že mne hlupák nelapí!
Však těžká zrovna, jak se dívce sluší.

PETRUCHIO:

Tys ostrá.

KATEŘINA:

Vy jste ostříž.

PETRUCHIO:

Hrdličko,
ty chceš, by tebe ostříž polapil?

KATEŘINA:

Mně nepadne tak snadno na hrdlo.

PETRUCHIO:

Ne tedy ,hrdličko‘ – tys vosa zlá.

KATEŘINA:

Chraňte se, pane, mého žihadla.

PETRUCHIO:

To lehká pomoc – hned je vytrhnout.

KATEŘINA:

Aj, kdyby blázen věděl jen, kde jest.

PETRUCHIO:

Kdož neví, kde má vosa žihadlo?

KATEŘINA:

V jazyku.

PETRUCHIO:

V čím jazyku?

KATEŘINA:

Ve vašem,
když takto mluvíte. – A buďte zdráv.

PETRUCHIO:

Můj jazyk u tebe, kde vosí hrot?
Ne, milá Katuško, jsem šlechticem.

KATEŘINA:

To zkusím hned.
(*Udeří jej.*)

PETRUCHIO:

Věř, oplatím to, udeříš-li zas.

KATEŘINA:

Tak ztratíte svůj štít.
Když uhodíte, nejste šlechticem.
Kdo nemá štítu, nemá záštity.

PETRUCHIO:

Aj, heraldik? Ó, vpiš mne do svých kněh!

KATEŘINA:

Co máte v erbu? Hřeben kohoutí?

PETRUCHIO:

Kohouta bez hřebenu, chce-li jen
Katuška býti mojí slepicí.

KATEŘINA:

Ten kohout není můj, jenž kokrhá tak hloupě.

PETRUCHIO:

Ne, Katuško, tak nehleď kysele.

KATEŘINA:

To je můj zvyk, když pouchle uvidím.

PETRUCHIO:

Zde není pouchlat, tedy nekysel se.

KATEŘINA:

A je! A je!

PETRUCHIO:

Kde? Ukaž mi je.

KATEŘINA:

Nemám zrcadla.

PETRUCHIO:

Jak? Myslíš ty mou tvář?

KATEŘINA:

Tak dobře uhod – a tak mladičký!

PETRUCHIO:

Při svatém Jiří, pro vás příliš mlád!

KATEŘINA:

A už tak zvadlý!

PETRUCHIO:

To tak žalostí.

KATEŘINA:

Vás neželím.

PETRUCHIO:

Však slyš, Katuško, neujdeš mi; slyš!

KATEŘINA:

Má přítomnost vás dráždí; půjdu již.

PETRUCHIO:

I ani za mák, jsi tak roztomilá.
Říkali mi, žes hrubá, divoká
a vzpurná – nyní vidím, že to lež!
Tys milá, hravá, dosti zdvořilá,
sic málomluvná, ale líbezná
jak z jara květ. – Ne, ty se nemračíš,
ty neumíš se vzdorně podívat,
ne do rtů hrýzt, jak umí holky zlé,
ne kochati se v příkré odmluvě. –
Ty vlídně bavíš svoje ženichy,
a řečí plnou něhy laskavé.
Co říká svět, že kulhá Katuška?
Ó utrhačný světe! Katuška
je rovná, štíhlá lískový jak prut
a brunátná jak ořech vypadlý
a sladší jádérka. – Ó, ukaž jen,
jak chodit umíš! Ne, ty nekulháš!

KATEŘINA:

Jdi, blázne, svojí čeledi si kaž!

PETRUCHIO:

Zdaž Diana kdy zdobila svůj háj
jak ty tu síň svou chůzí královskou?
Bud' Dianou a ona Katuškou;
a potom Katuška tak cudná bud'
a Diana tak laškovná jak ty!

KATEŘINA:

Kde jste ty krásné řeči studoval?

PETRUCHIO:

To tak extempore, vtip od matky.

KATEŘINA:

To vtipná máť; syn jinak bez vtipu.

PETRUCHIO:

Což moudrý nejsem?

KATEŘINA:

Tolik rozumu
tak máte, byste v teple držel se.

PETRUCHIO:

To také hodlám, sladká Katuško,
– v tvé posteli; – a proto nechme již
těch prázdných řečí. – Zkrátka je to tak:
Tvůj otec přivolil, bych si tě vzal,
a chtěj si nebo nechtěj, budeš má.
Teď, Katuško, já muž jsem pro tebe
a při tom světle, v němž tvou krásu zřím –
tu krásu, která blaží mne i tebe –,
ty jiného než mne si nesmíš vzít;
neb zrozen jsem tě zkrotit, Katuško,
a z kočky divoké tě, Katuško,
udělat kočičkou, tak domácí
jak všechny jiné hodné Kačenky.
Zde otec tvůj a ty se nevzpírej,
musím a chci si Kateřinu vzít!

Vrátí se BAPTISTA, GREMIO a TRANIO.

BAPTISTA:

Nu což, signore, jak se daří vám s mou dcerou?

PETRUCHIO:

Jak jinak nežli slavně, výborně!
Je nemožno, bych špatně pochodil.

BAPTISTA:

Jak, dcero Kateřino – zamlklá?

KATEŘINA:

Svou dcerou zvete mne? – Ba, přeněžnou
jste otcovskou mi péči dokázal
chtě, aby zpola blázen si mne vzal,
chlap ztřeštěný a hejsek zlolajný,
jenž myslí, věc že klením pořídí.

PETRUCHIO:

To, otče, tak: I vy a celý svět,
jenž mluvil o ní, nerozuměl jí.
Zle-li se tváří, je to z politiky.
Smělá? – Ne. – Skromná jako holoubek.
Prudká? – Ne. – Jako jitro líbezná.
Tak trpělivá! – Druhá Griselda!
A cudná, římská to Lukrecie. –
I abych skončil – shodli jsme se tak,
že příští neděli je veselka.

KATEŘINA:

Spíš uvidím vás viset v neděli.

GREMIO:

Petruchio, že viset budete!

TRANIO:

Tak pochodil jste? Dobrou noc i nám!

PETRUCHIO:

Jen zvolna, páni – pro sebe jsem volil;
jí-li to vhod a mně, co potom vám?
My učinili spolu úmluvu,
že bude ještě vzdornou – před lidmi.
Já pravím vám, že je to k nevíře,
jak miluje mne. – Drahá Katuška
mi padla na šíji a hubička
tak rychle za hubičkou přšela,
že dobyla si mžikem lásky mé.
Ó, vy jste žáci! – Je to podívaná,
když muži s ženami jsou samotni,
jak nejbídnější špaček dovede
i nejvzdornější ženu ukrotit.
A teď mi podej ruku, Katuško;
chci do Benátek pro šat svatební.
Vy, otče, obstarejte veselí
a hosty pozvěte, já jsem si jist,
že hezká bude moje Kateřina.

BAPTISTA:

Co říci, nevím; podejte mi ruce.
Bůh vám dej štěstí. Tedy svoji jste.

GREMIO a TRANIO:

My amen pravíme. Jdem za svědky.

PETRUCHIO:

Otče a ženo a vy, páni, sbohem!
Jdu do Benátek, neděle tu hned.
Chci prsteny a šperky, úbor skvělý –
Teď hubičku! – A svatbu na neděli.

Odejdou KATEŘINA a PETRUCHIO každý jinou stranou.

GREMIO:

Byl obchod kdy tak rychle uzavřen?

BAPTISTA:

Ba, jako obchodník jsem, páni drazí,
jenž na zoufalý trh své všechno sází.

TRANIO:

To zboží na krku vám leželo,
teď dá vám zisk, neb v moři utone.

BAPTISTA:

Zisk, jehož hledám, jest – v jich sňatku klid.

GREMIO:

Ba, že on tichou holubičku chyt. –
Leč, Baptisto, teď k vaší mladší dceři,
neb nastal den tak dlouho čekáný. –
Jsem soused váš a první byl jsem ženich.

TRANIO:

A já jsem ten, jenž Bianku miluje
víc, nežli uhodnout lze myšlénkám.

GREMIO:

Mládě! – Tvá láska mojí nerovná se.

TRANIO:

Tvá mrzne, staroušku.

GREMIO:

Tvá připéká se.
Zpět, holobrádku, jenom stáří živí.

TRANIO:

A mladost kvete, u žen dělá divy.

BAPTISTA:

Nuž ticho, pánové, já srovnám spor.
Jen skutkům kyne cena. Ten, kdo z vás
mé dceři nejpěknější podíl dá,
dostane Bianku. – Nuže, Gremio,
co můžete mé dceři zajistit?

GREMIO:

Zprv, jakož víte, ve městě můj dům
je zlatem, stříbrem hojně zásoben.
Mám konve, umyvadla k šplíchání
těch jemných ruček; všechny koberce
jsou tyrská tkanina a ze sloně
mé skříně naplněné zlatáky.

A v cypřišových truhlách čalouny
a pokrývky a látky přeskvostné
a baldachýny, stany, jemný kment,
turecké polštářky s perlami,
benátské krajky zlatem prošíte;
cín, měď a vše, co k domu přísluší
a k domácnosti. – Pak na statku svém
sto dojných krav a dvakrát šedesát
mi tučných volů stojí ve chlévech
a k tomu vše, co k statku náleží.
Já sám jsem léty ztížen, přiznávám,
a zítra umru-li, vše bude její,
když za života býti chce jen mou.

TRANIO:

To „jen“ zde bylo dobré. – Slyšte mne:
Jsem otcův dědic, jediný jen syn:
když za manželku dáte mi svou dceř,
jí tři a čtyři domy postoupím,
tak dobré v hradbách Pisy bohaté,
jak signor Gremio má v Padově.
A ročně dva tisíce dukátů
ze žírných lánů – vše má sama brát.
Signore Gremio, nemáte dost?

GREMIO:

Dva tisíce – ročně z pozemků!
To arcit' statek můj mi nenese.
Však statek dám a kromě toho loď,
jež v přístavu mi kotví marsijském.
Jakž? Ucpal jsem vám krk tím korábem?

TRANIO:

Gremio, známo, že má otec můj
tři velké koráby, dvě galeje
a dvanáctero lodic veslových.
Ty pojistím jí, ano dvakrát víc
než cokoliv, co ještě podáš ty.

GREMIO:

Já všechno podal jsem a nemám víc
a ona nemůž dostat víc, než mám.
Vhod jsem-li vám, jest její vše, co mé.

TRANIO:

Je dívka tedy mou; já přede všemi
k ní právo mám, jak pevně slíbil jste;
neb signor Gremio byl překonán.

BAPTISTA:

Já přiznávám, že nejvíc nabízíte,
potvrdí-li to všechno otec váš,
je vaše; – ale prosím odpust'ťe,
což, umřete-li před ním, kde je podíl?

TRANIO:

Tot' pravá zbytečnost; je stár, já mlád.

GREMIO:

A nemůž umřít mladý jako starý?

BAPTISTA:

Nuž dobře, pánové, je rozhodnuto.
Na příští neděli, jak známo vám,

se provdá moje dcera Kateřina.
Hned nato v neděli zas Bianka
bude nevěstou vaší, vše-li zajistíte;
když ne, pak signor Gremio ji vezme.
Již sbohem teď – a díky oběma.
(Odejde.)

GREMIO:

Bůh s vámi, dobrý, milý sousede!
Teď, mladý hejsku, se tě nebojím;
tvůj otec byl by blázen, aby dal
ti vše, co má, a na svá stará léta
klad nohy pod tvůj stůl. – Ne ne, můj hochu,
italský lišák chytřejší je trochu.
(Odejde.)

TRANIO:

Řas do tebe, ty skáro podšitá!
Já do velké se tady pustil hry,
leč svému pánu hodlám posloužit;
co na tom, jak? – Klamný Lucentio
mít musí otce – nepravého zas
Vincentia –, a to je zázračné?
Neb obyčejně otec děti má;
však zde si dítě otce musí rodit,
má-li to vše k mé klamně hře se hodit.
(Odejde.)

JEDNÁNÍ TŘETÍ

Scéna první

Pokoj v domě Baptistově.

Vystoupí LUCENTIO, HORTENSIO a BIANKA.

LUCENTIO:

Dost, šumaři, vy stáváte se drzým.
Což záhy tak jste lekce zapomněl,
jíž Kateřina obmyslila vás?

HORTENSIO:

Však tato, školomete svárlivý,
jest ochránkyní rajských souzvuků,
a protož dovolte, bych přednost měl.
A hodinu až hudbou strávíme,
vám k lekci zbude zrovna taký čas.

LUCENTIO:

Vy domýšlivý osle, jenž co živ,
tak daleko se knihou nepročet,
by zvěděl, proč je hudba stvořena!
Zdaž proto ne, by občerstvila ducha
po studiu a všední klopotě?
Tož dovolte, bych mudrosloví čet,
a v přestávkách si přijďte s drnkáním.

HORTENSIO:

Tvé drzosti mám, člověče, už dost.

BIANKA:

Aj, pánové, vy vskutku dvojnásob
mi úkor činíte, spor vedouce
v tom, o čem rozhodovat sluší mně.
Již nejsem v škamnách malá žákyně
a nechci vázati se hodinou
a dát si určovati, kdy a jak.
Chci učiti se, jak mi libo jest.
A spor by skončen byl, zde usednem;
vy loutnu vezměte a hrejte si;
on dočte dřív, než naladěno bude.

HORTENSIO (*k BIANCE*):

Tož skončíte, jak budu naladěn?

HORTENSIO ustoupí do pozadí.

LUCENTIO:

To vaše věc; – svůj nástroj lad'te si.

BIANKA:

Kde přestali jsme včera?

LUCENTIO:

Tady, slečno: –
Hic ibat Simois; hic est Sigeia tellus;
Hic steterat Priami regia celsa senis.

BIANKA:

Vyložte to.

LUCENTIO:

Hic ibat, jak jsem vám už řekl, – *Simois* jsem Lucentio, – *hic est Vincentiův* syn z Pisy, – *Sigeia tellus* přestrojen, abych si dobyl vaší lásky; – *hic steterat*, a onen Lucentio, jenž přišel na námluvy, – *Priami*, jest můj sluha Tranio, – *regia*, jenž se nosí jako já, – *celsa senis*, aby oklamal starého Pantaleona.

HORTENSIO:

Slečno, má loutna je už naladěna.

BIANKA:

Tak poslechněm. –

HORTENSIO hraje.

Ó fi! to „e“ zní hrozně!

LUCENTIO:

Naplivni na kolík a lad' jen dál.

BIANKA:

Teď zkusme, zdali já to umím přeložit: *Hic ibat Simois*, já neznám vás; – *hic est Sigeia tellus*, nevěřím vám; – *hic steterat Priami*, pozor, ať nás neslyší; – *regia*, nebuďte troufalým; – *celsa senis*, nezaufejte.

HORTENSIO:

Slečno, teď je to dobře.

LUCENTIO:

Jen ne bas.

HORTENSIO:

Bas dobrý jest – jen chlap je falešný!
(*Stranou.*) Jak smělý, ohnivý náš pedant jest. –
Žet' chlap mé dívce tluče koření!
Paedascule, víc ještě pozor dám.

BIANKA:

Snad časem uvěřím, ted' pochybuji.

LUCENTIO:

Jen věřte tomu: jistě Aeacidem
byl Ajax nazván po svém dědečku.

BIANKA:

Nuž, musím věřit svému učiteli,
neb jinak, pravím vám, u věci té
bych stále měla těžkou pochybnost.
Však dosti dnes. – A Licio, ted' vy. –
Jen, dobří pánové, se nehoršete,
že s oběma jsem trochu žertovala.

HORTENSIO (*k LUCENTIOVI*):

Ted' můžete si na procházku jít,
nás nechte – nehrá se dnes trojhlasně.

LUCENTIO (*stranou*):

Tak upjat, pane? Dobrá, počkám si
a pozor dám, neb neklame-li vše,
naš dobrý loutnař zamilován jest.

HORTENSIO:

Slečno, než nástroje se dotknete,
abyste poznala můj prstoklad,
dřív musím začít s prvky umění
a kratčeji vám skálu vyložit
a příjemněj a rázněj, účinněj,
než kdokoliv ji učil z druhů mých.
A zde to všechno krásně napsáno.

BIANKA:

Já dávno již jsem skaly probrala.

HORTENSIO:

Jen čtěte, jak ji psal Hortensio.

BIANKA (čte):

*Jsem skála, základ každé harmonie,
Do: – za Hortensia chci mluvit vřele;
Re: – Bianko, dej mu ruku, neboť nyje;
Mi, fa: – a z duše miluje tě celé;
Sol, la: – jsem já to. – A teď pauza dlouhá;
Si, do: – budiž mou, neb usmrtí mne touha.
To skalou zvete? – Mně se nelíbí;
já nejraděj mám staré způsoby.
Tak moudrá nejsem, abych změnila
ten pravý řád za divné výmysly.*

Vystoupí SLOUŽÍCÍ.

SLOUŽÍCÍ:

Slečno, pan otec dává prositi,
kněh byste nechala a pomohla

své sestry ozdobovat komnatu,
neb zítra, víte, svatební je den.

BIANKA:

Nuž sbohem, dobří páni, musím jít.

Odejde BIANKA a SLOUŽÍCÍ.

LUCENTIO:

Tož slečno, déle meškat nemám proč.
(*Odejde.*)

HORTENSIO:

Však já mám proč tě zkoumat, pedante!
On zamilovaně mi vypadá.
Leč máš-li, Bianco, mysl nízkou tak,
že upíráš své zraky těkavé
na každého, byť prostý sluha byl,
pak vezmi tě, kdo chce, a dobře jesti,
Hortensio si jinde najde štěstí.
(*Odejde.*)

Scéna druhá

Ulice. – Před domem Baptistovým.

*Vystoupí BAPTISTA, GREMIO, TRANIO, KATEŘINA, BIANKA, LUCENTIO
a DRUŽINA.*

BAPTISTA (*k TRANIOVI*):

Lucentio, bylť určen dnešní den
ke svatbě dcery mé s Petruchiem

a o svém zeti neslyšíme nic.
Co řeknou lidé? – Jaký bude smích,
že není ženicha, když čeká kněz,
by manželskému sňatku požehnal?
Co vy říkáte naší potupě?

KATEŘINA:

Jen moje potupa! Vždyť vidíte,
jak nucena jsem svému srdci vzdor
dát ruku ztřeštěnému hrubáku,
jenž z vrtochu měl na námluvy spěch
a ženit hodlá se, až bude kdy.
Vždyť řekla jsem, že potrhlý to bloud,
jenž ostré žerty skrývá v tupý mrav,
i aby mužem veselým byl zván,
o tisíc žen se bude ucházet,
den svatby určí, přátelí se, zve,
ba na ohlášky dá – leč k oltáři
jít nikdy nehodlá, kde přislíbil.
Teď na ubohou Kateřinu svět
si bude ukazovat: Pohled'te,
toť žena zbrklého Petruchia,
– jen kdyby přijít chtěl a vzal si ji.

TRANIO:

Jen trpělivost, dobrá Kateřino;
a Baptisto, vy též. Já ručím vám,
Petruchio má dobrý úmysl,
ať cokoliv mu brání v slovu stát.
Ač drsný, vím, že rozvážlivý jest,
ač veselý, je naskrz poctivý.

KATEŘINA:

A přec, kéž Kateřina nebyla
jej nikdy spatřila!

Odejde plačíc, následována BIANKOU a SLOUŽÍCÍMI.

BAPTISTA:

Já nemohu tě, dcero, kárati,
že pláčeš teď; neb taká urážka
by světce trýznila – což teprve
tak popudlivou dívku jako ty.

Vystoupí BIONDELLO.

BIONDELLO:

Pane, pane! Novina, stará novina a taková novina, že jste ji
nikdy neslyšel.

BAPTISTA:

Nová i stará, jak to může být?

BIONDELLO:

Cožpak to není novina, když uslyšíte, že je Petruccio na cestě?

BAPTISTA:

Přijel?

BIONDELLO:

Ach, pane, nikoliv!

BAPTISTA:

Co tedy?

BIONDELLO:

Je na cestě.

BAPTISTA:

A kdy bude zde?

BIONDELLO:

Až bude stát, kde já, a uvidí vás tam.

TRANIO:

Ale mluv přec, jaké jsou tvé staré noviny?

BIONDELLO:

Inu tak! – Petruccio sem přichází v novém klobouku a starém kabátu. Má sešlé kalhoty, už třikrát obrácené, boty, které už sloužily za lucerny, jedna s přazkami a druhá šněrovaná; starý zrezavělý meč, kdes vytažený z městské zbrojnice s polámaným jílcem, utrženým řemenem a uraženým hrotem. – Jeho stržený kůň má na sobě staré, od molů prožrané sedlo a střemeny každý z jiné vsi; kromě toho má ozhřivku a na páteři bezpochyby zmechovatí. Má žábu v hubě, je prašivý, plný nálevek; je zchromlý nákolenicemi a zchvácen žloutenkou; nadobro zničen závratí a utýrán škrkavkami; zlomen v kříži a s vysedlými lopatkami; na přední nohy napadá. Udidlo má na jednu stranu zkřivené; a náhlavek ze skopovice, jenž neustálým přitahováním, aby kůň neklopýtnul, několikrát už prask a byl svázán na uzle. Podpasek je šestkrát nastaven a podocasník udělán ze sametu od nějakého ženského sedla, s dvěma začátečními písmenami dámského jména vybitými z nýtků a tu a tam protkanými motouzem. –

BAPTISTA:

Kdo jede s ním?

BIONDELLO:

Ó milostpane, jeho lokaj – navlas tak vystrojený jako jeho kůň. Na jedné noze tkanou punčochu a na druhé vlněnou holeň nataženou přes botu, lemovanou červenými a modrými stužkami; starý klobouk a za ním jako péro nějakou tisknutou milostnou písničku. Jářku obluda, učiněná obluda, a ne křesťanský sloužící neb lokaj šlechticův.

TRANIO:

Nějaký vrtoch zas jej k tomu měl,
ač chodí často jenom v prostém šatu.

BAPTISTA:

Jsem rád, že přichází, ať jakkoliv.

BIONDELLO:

On ale nepřichází, pane.

BAPTISTA:

Což neřek jsi, že jde?

BIONDELLO:

Kdo? – Petruccio že jde?

BAPTISTA:

Ano, že jde Petruccio.

BIONDELLO:

Ne, pane, já povídám, že jde sem jeho kůň a jej má na hřbetě.

BAPTISTA:

To přece jedno.

BIONDELLO:

Ne, při svatém Jemy,
vsadím na to penny,
kůň když jezdcem veden,
že jsou víc než jeden,
a přec houf jich není.

Vystoupí PETRUCHIO a GRUMIO.

PETRUCHIO:

Kde jsou ti šviháci a kdo je doma?

BAPTISTA:

Jste vítán, pane můj, a dobře jdete.

PETRUCHIO:

A přec ne dobře.

BAPTISTA:

Nekulháte snad?

TRANIO:

Ó nikoli; on jenom ustrojen
tak dobře není, jak by sobě přál.

PETRUCHIO:

I v lepších šatech vpadl bych sem tak. –
Kde Katuška? – Kde je má nevěsta?

Jak otci daří se? – Aj, panici,
mně zdá se, že se nějak mračíte!
Proč zevluje ta vzácná společnost,
jak viděla by divné znamení,
bud' kometu neb zázrak nezvyklý?

BAPTISTA:

Je známo vám, že máte svatbu dnes.
Dřív teskno bylo nám, že nejdete,
teď teskno, že jste nepřipraven tak.
Fi! – pryč s tím šatem, hanbí to váš stav
a v oku trn jest naší slavnosti.

TRANIO:

A rcete, jaká důležitá věc
vás od choti tak dlouho držela
a sem vás vede nepodobna sobě?

PETRUCHIO:

To nudno vyprávět a příkro slyšet –
Dost, že jsem tady, abych splnil slib,
ač nucen tu a tam se odchýlit.
Vše, až jen pokdy bude, omluvím
a doufám, že to uspokojí vás.
Leč – kde je Katuška? – Už dlouho meškám,
je k poledni, čas do kostela jít.

TRANIO:

V tom šatu nechod'te k své nevěště;
v mém pokoji si vezměte šat můj.

PETRUCHIO:

Já? – Ne – to věřte – tak ji navštívím.

BAPTISTA:

Leč tak – přec myslím k sňatku nepůjdete?

PETRUCHIO:

Ví bůh, že navlas tak; – a řeči dost;
mne vezme za muže, a ne můj šat.
To kdybych spravit moh, co na mne strhá,
jak změnit mohu nuzný oděv ten,
jí dobře bylo by a lépe mně.
Však hle, já blázen, mařím s vámi čas,
co pozdravit bych měl svou nevěstu
a zpečetit svůj nárok polibkem.

Odejdou PETRUCHIO, GRUMIO a BIONDELLO.

TRANIO:

Tím trhlým šatem něco zamýšlí
a přemluvím jej, možno-li to bude,
by k oltáři se jinak oblekl.

BAPTISTA:

Jdu se tam podívat, jak skončí to.

Odejde BAPTISTA, GREMIO a SLOUŽÍCÍ.

TRANIO:

Leč, pane, k její lásce nutno jest,
by dobyli jsme přízně otcovy.

A k tomu cíli, vzácný pane můj,
jak už jsem řekl, musím zjednat muže
– ať kohokoliv, na tom nesejde,
neb k svému záměru ho vycvičím –,
jenž hráti bude nám Vincentia
a v Padově zde vydá úpisy
na větší ještě sumy, než jsem slíbil.
Tak užijete v klidu naděje
a dostanete Bianku s přivolením.

LUCENTIO:

Jen kdyby soudruh můj, ten učitel,
tak nestřeh sličné Bianky každý krok. –
Bylo by nejlíp dát se tajně oddat.
A potom celý svět ať řekne: Ne!
Mým bude, co je mé – a světu vzdor.

TRANIO:

To poznenáhla dobře promyslím
a všech svých výhod pilně budem dbát.
My přetrumfnem šedivce Gremia
i slídivého otce Minolu,
Licia šumaře, jenž láskou plane,
a všechno jenom pro vás, milý pane!

Vrací se GREMIO.

Signore Gremio, už z kostela?

GREMIO:

Tak rád, jak ze školy jsem chodíval.

TRANIO:

A manžel s chotí svou se vrací též?

GREMIO:

Manžel? – Jen „žel“ pro holku nebohou!
Ten chlap je hrubý jako podkoní.

TRANIO:

Horší než ona? – Tot' je nemožné.

GREMIO:

Nu, ďábel, ďábel, pravý satanáš.

TRANIO:

A ona ďábel, ďábel, ďáblice.

GREMIO:

Hm – beruška a krotký holoubek
a pravý blázínek je proti němu!
Jen poslechněte; když se ho kněz ptal,
zdaž Kateřinu chce mít za ženu,
„Hrom do vás, ano!“ vzkřik a láteřil,
že leknutím kněz knihu upustil,
a jak se shýbal, aby zas ji zved,
ten ztřeštěnec tak vrazil do něho,
že padl s knihou kněz a kniha s ním.
„Ted' zvedni si to,“ vzkřiknul, „kdo má chuť!“

TRANIO:

Co ona říkala, když opět vstal?

GREMIO:

Jen třásla se, neb dupal, proklínal,
jak by ten kněz jen ošidit ho chtěl.
A obřady jak byly skončeny,
dal přinést víno, zvolal „na zdraví“,
jak na lodi by se svou družinou
pil po bouři. – A muškát vyklopiv,
chrst kostelníku zbytek do tváře,
že řídký má a hladový prý vous,
tak žebroně prý o nedopitek.
Pak nevěstu hned kolem krku vzal
a dal jí hubičku, až mlasklo to,
že celý kostel se tím rozléhal.
Já vida to, jsem hanbou odešel
a za mnou tuším celá družina.
Tak bláznivé jsem svatby neviděl!
Ach – slyšte, slyšte, muzikanti jdou.

Hudba.

*Vystoupí PETRUCHIO, KATEŘINA, BIANKA, BAPTISTA, HORTENSIO,
GRUMIO a DRUŽINA.*

PETRUCHIO:

Dík, pánové a vzácní přátelé,
za vaše namáhání. – Vím, že dnes
hodláte poctíti mne u stolu,
vše upravivše k hodům svatebním.
Však žel, mám naspěch, musím odjeti
a hodlám zde se s vámi rozloučit.

BAPTISTA:

To možno-li? – Vy chcete večer jet?

PETRUCHIO:

Dnes musím pryč a ještě před večerem.
A nedivte se; věda příčinu,
spíš prosil byste, abych šel, než zůstal.
Všem, vzácná společnosti, děkuji,
kdož viděli jste, kterak jsem se vzdal
té trpělivé, milé, ctnostné ženě.
Zde s otcem hodujte, mně připijte,
já musím pryč a sbohem tedy všem.

TRANIO:

Prosíme všichni – jenom přes oběd.

PETRUCHIO:

To nemůž být.

GREMIO:

Já prosím také.

PETRUCHIO:

To nemůž být.

KATEŘINA:

A já vás prosím.

PETRUCHIO:

To těší mne.

KATEŘINA:

Vás těší zůstat?

PETRUCHIO:

Mne těší, že mne o to prosíte,
však nezůstanu, prostě sebevíc.

KATEŘINA:

Ó, milujete-li mne, zůstaňte!

PETRUCHIO:

Mé koně, Grumio!

GRUMIO:

Jsou pohotově, pane. Oves už sežral koně.

KATEŘINA:

Nuž, dobře tedy!

Dělej, co chceš, já nepojedu dnes,

ne, ani zejtra – pojedu, kdy chci!

Vy, pane, máte dvéře dokořán;

tam vaše cesta, domů vraťte se,

dokud vás ještě boty netlačí.

Já ale, pane, odsud nepůjdu,

než zlíbí se mně samé. Možná přec,

že dobrý štolba se z vás vyklube,

když berete svou věc tak zhurta hned.

PETRUCHIO:

Ó Katuško, buď klidná, nezlob se!

KATEŘINA:

Já chci se zlobit, co ti do toho?
Dost, otče! – Zůstane, jak budu chtít.

GREMIO:

Aha, teď pane, už to začíná.

KATEŘINA:

A, pánové, jen račte k hostině;
teď vidím, že je možno ženu zbláznit,
když neměla by síly k odporu.

PETRUCHIO:

At' jdou, Katuško, po tvém rozkazu.
Vy, páni, poslechněte nevěsty
a hodujte a hlučte, bavte se
jen vesele a z plných pohárů
si připijte na její panenství;
a smějte se – aneb se oběste!
Leč moje Katuška – jít musí se mnou.
Tak veliké mi oči nedělej
a nedurdi se, nemrač, nedupej –
já chci být pánem toho, co je mé.
Jeť ona zboží mé a dům a dvůr,
můj nábytek, mé pole, stodola,
můj kůň, můj vůl, můj osel, moje vše.
A tady stojí. – Dotkni se jí ten,
kdo smělý dost, a já se vyrovnám
s tím nejzpuštěnějším, jenž se odváží
mi od Padovy cestu zastoupit;
tas, Grumio, nás lotři přepadli,

a vysekej svou paní, jsi-li muž.
Ne, neboj se, má sladká dívčino,
zde tobě nikdo vlasu nezkriví,
sám ubráním tě proti tisícům!

Odejdou PETRUCHIO, KATEŘINA a GRUMIO.

BAPTISTA:

Nuž ať si jdou! – To tichý páreček.

GREMIO:

Jen ještě mžik a byl bych puknul smíchy!

TRANIO:

Tak ztřeštěného sňatku nezřel svět.

LUCENTIO:

Co, slečno, vy své sestře říkáte?

BIANKA:

Je oheň v ohni, aniž kdo co tušil.

GREMIO:

Žeť pan Petruchio se pokatušil.

BAPTISTA:

Teď, sousedé a vzácní přátelé,
ač schází ženich nám i nevěsta,
by zaujali svá místa u stolu,
přec víte, k hostině že dost je mis.
Lucentio, zastaňte ženicha
a Bianka vezme místo sestřino.

TRANIO:

Má Bianka učit se být nevěstou?

BAPTISTA:

Tak jest, Lucentio. – Nuž, pánové...

Odejdou.

JEDNÁNÍ ČTVRTÉ

Scéna první

Pokoj v Petruchiově letohrádku.

Vystoupí GRUMIO.

GRUMIO:

Fuj, fuj! – na všechny ztrhané herky, ztřeštěné pány a hanebné cesty! Zda byl kdy člověk tak ztlučen – byl kdy člověk tak ublácen, byl kdy člověk tak zemdlen? – Poslali mne napřed, abych rozdělal oheň, a oni se přijdou ohřát! – Ted', kdybych já nebyl malý hrnec a hned rozpálen, i ty pysky by mně přimrzly k zubům a jazyk k patru a srdce k žebrům, než bych se dostal k ohni, kde bych se rozhřál. – Ale budu foukat do ohně a tak se zapotím, neboť uvážíme-li tu slotu venku, to by ještě delší chlap než já mohl dostat rýmu. Hola, hej, Curtise!

Vystoupí CURTIS.

CURTIS:

Kdo to zde tak huláká?

GRUMIO:

Kus ledu. Nevěříš-li, můžeš se rozjet na sklouzačku od mých plecí až k patám ne s větším rozběhem než od mé hlavy na můj krk. – Oheň, dobrý Curtise!

CURTIS:

Vrací se náš pán a jeho paní, Grumio?

GRUMIO:

Ó ano, ano, Curtise. A proto oheň, a nepřikládej vodu.

CURTIS:

A jest ona tak horkokrevná, zlá žena, jak se o ní povídá?

GRUMIO:

Byla, milý Curtise, byla, než uhodil ten mráz; ale jak víš, zima krotí muže, ženu i zvířata, neboť ona zkrotila mého dávného pána, mou novou paní a mne samého, kamaráde Curtise!

CURTIS:

Jdi k čertu, ty třícoulový blázne, já nejsem zvíře.

GRUMIO:

Jen třícoulový? Ty máš rohy na stopu, a tak dlouhý aspoň jsem. Ale uděláš-li ten oheň, nebo ne? Honem, sic to povím na tebe naší paní. A ta tě svou ručkou – a ona je už po ruce – notně ochladí za tvou loudavost při té horké službě.

CURTIS:

Prosím tě, milý Grumio, řekni mi, co se děje ve světě?

GRUMIO:

Ó, svět je ledový, Curtise, v každém povolání kromě tvého, a proto oheň! Dělej svou povinnost a měj svou povinnost, neboť tvůj pán a paní už skoro na smrt umrzli.

CURTIS:

Tak, oheň je rozdělán. A nyní tedy, co nového, milý Grumio?

GRUMIO (*zpívá*):

Honzíčku milý, bud' jen zdvořilý – a novin, co jen chceš.

CURTIS:

I jdiž, tys pořád plný čertoviny.

GRUMIO:

A proto oheň, neboť jsem celý prostydlý. Kde je kuchař? Je večeře hotova, dům vydrhnut, podlaha posypána, pavučiny smeteny? Mají panoši své nové kamizoly, bílé punčochy a každý sloužící svatební šat? Jsou konvice pěkně utřeny, poháry vyleštěny, koberce rozloženy a všecko všude v pořádku?

CURTIS:

Vše hotovo. A tedy, prosím tě, jen povídej – ty noviny!

GRUMIO:

Předně tedy, věz, že je můj kůň na mrchu utýrán; a můj pán a paní že se už rozpadli.

CURTIS:

Jakže?

GRUMIO:

Inu, spadli ze svých sedel do bláta. A na tom visí povídačka.

CURTIS:

Povídej, milý Grumio, povídej.

GRUMIO:

Nastav ucho.

CURTIS:

Tady.

GRUMIO (*uhodí jej*):

Tady!

CURTIS:

I já! – Ta povídačka pohne člověkem, ale neslyší se.

GRUMIO:

Proto se tomu říká pohnutlivá povídačka. A ten štulec ti jenom zaklepal na ucho, aby si vyprosil poslechnutí. A teď tedy začnu: *Imprimis*, jeli jsme dolů ze šeredného vrchu; můj pán za naší paní.

CURTIS:

Oba na jednom koni?

GRUMIO:

Co je tobě do toho?

CURTIS:

Do koně mi je.

GRUMIO:

Tedy povídej sám. – Ale kdybys mi nebyl do řeči skočil, byl bys uslyšel, jak její kůň padl a ona pod koně; byl bys uslyšel, do jaké kaluže; jak byla ublácena, jak on ji nechal s tím koněm na ní; jak mne zmlátil, protože kůň klopýtnul; jak ona se brodila bahnem, aby jej ode mne odtrhla; jak proklínal; jak se modlila, ona, která se předtím nikdy nemodlívala; jak jsem řval, jak ti koně utekli, jak se jí přetrhla uzda a kůň můj ztra-

til podocasník, a mnoho jiných věcí, hodných věčné paměti, které nyní zemrou v zapomenutí – a ty o ničem nevěda, se zhrouťíš do hrobu.

CURTIS:

Podle toho výpočtu jest on ještě horší než ona.

GRUMIO:

Je! – A to shledáš ty a ten nejjankovitější z vás, jen až se vrátí domů. Ale co tu žvastám! – Zavolej Nathaniela, Josefa, Mikuláše, Filipa, Waltra, Sladkobola a všechny ty ostatní. Ať si vlasy pěkně hladce přičesají, kabáty vykartáčují a podvazky neuvazují nápadně. A když se kloní, ať podstavují levou nohu. A pro živý svět ať se neopovažují dotknouti se vlasiny pánova koně, dokud pánovi i paní ruce nepolíbí. Jsou všichni hotovi?

CURTIS:

Jsou.

GRUMIO:

Zavolej je.

CURTIS:

Slyšíte? – Hej ho! Musíte uvítat pána a uctít svou paní hezkou tváří.

GRUMIO:

Myslíš ty, že není hezká dost?

CURTIS:

Kdo by o tom pochyboval?

GRUMIO:

Ty, jak se zdá, neboť svoláváš lidi, aby ji hezkou tváří teprv uctili.

CURTIS:

Já je volám, aby se jí hezky zavděčili, jak jsou jí dlužni.

GRUMIO:

To máš pravdu. Ona se od nich dlužit nebude.

Vystoupí několik SLOUŽÍCÍCH.

NATHANIEL:

Vítám tě domů, Grumio.

FILIP:

Jak se daří, Grumio?

JOSEF:

I – Grumio!

MIKULÁŠ:

Kamaráde Grumio!

NATHANIEL:

Nu co, starý brachu?

GRUMIO:

Bud' mi vítán, ty; – jak ty se máš? – Jak tobě se daří? – A tobě, kamaráde? – Tak – s vítáním jsme tedy hotovi. – A nyní, švarní hoši, je všechno pohotově, vše upraveno?

NATHANIEL:

Vše hotovo. – A kdepak už je pán?

GRUMIO:

Už blízko, snad už z koně dole. A protože nebud'te – – – Hrome!
Ticho! Slyším pána.

Vystoupí PETRUCHIO a KATEŘINA.

PETRUCHIO:

Kde jsou ti lotři? – Nikdo u dveří,
by střemen podržel a koně vzal?
Kde je ten Řehoř, Filip, Nathaniel? –

VŠICHNI SLOUŽÍCÍ:

Zde, pane! Zde, pane! Zde, pane!

PETRUCHIO:

Zde, pane! Zde, pane! Zde, pane! Zde, pane!
Vy hlupáci a neotesanci,
jak? Žádný mrav a úcta, obsluha?
Kde je ten blázen, jejž jsem poslal napřed?

GRUMIO:

Zde, pane – blázen, zrovna jako dřív.

PETRUCHIO:

Ty selský troupe, bídný halamo!
Což neřek jsem, bys na mne čekal v parku
a přived ostatní ty ničemy?

GRUMIO:

Nathanielův kabát nebyl hotov
a Gabriel měl botky bez direk,
na Petrův klobouk stužky nebylo
a Waltrův kord byl ještě u pochvaře;
byl ustrojen jen Řehoř, Adam, Ralf,
ti druzí v hadrech, sešlí, žebráčtí;
a tak, jak jsou, vás přicházejí vítat.

PETRUCHIO:

Teď, lotři, jděte! – Noste večeri.

Odejde několik SLOUŽÍČÍCH.

(Zpívá.)

Kam poděl se můj krásný věk –

Kde jsou ti – –

Katuško, sedni, buď nám vítána!

Hm, hm, hm!

SLOUŽÍČÍ vracejí se s večerí.

*Nu, bude to? – Co? – Milá Katuško,
buď veselá! – Mé boty dolů, chlapi!*

Rychle – vy padouši!

(Zpívá.)

To v šedivé byl kápi mnich

a po své cestě bral se tich.

Pomalů, klacku! Nohu vymkneš mi!

(Uhodí sluhu.)

Tu máš! A druhou botu zouvej líp!

Bud' veselá, Katuško. – Vodu sem!
Hej ho! Kde je můj ohař Troilus?
Jdi, brachu, přived strýce Ferdinanda.

Odejde SLOUŽÍCÍ.

Toho mi hezky musíš políbit
a seznámit se s ním. – Kde trepky mám?
Hej, dostanu už přece trochu vody?

Podávají mu umyvadlo.

Pojď, milá Katuško, a umyj se
a ještě jednou vítej srdečně!

SLOUŽÍCÍ upustí konvici.

Ty sukyn synu, kdepak ruce máš?
(*Uhodí jej.*)

KATEŘINA:

Strpení, prosím, udělal to nerad.

PETRUCHIO:

Syn sukyn, chrobák, lotr ušatý!
Pojď, sedni, Katuško, máš jistě hlad.
Chceš ty se pomodlit, aneb mám já?
Co je to, skopová?

PRVNÍ SLOUŽÍCÍ:

Ano, pane.

PETRUCHIO:

Kdo to přines?

PRVNÍ SLOUŽÍCÍ:

Já.

PETRUCHIO:

Je přičoudlá a druhé jídlo též.
Ti psi! – Kde je ten kuchař, dareba?
Jak mohli jste se, lotři, odvážit
to přinést z kuchyně a na stůl dát,
když víte, že je mi to protivné?
Tak pryč s tím, talíře a číše, vše!
(Rozhází jídla po zemi.)
Vy pitomci a nezpůsobná luzo,
jak můžete... však já vás naučím!

KATEŘINA:

Prosím tě, muži, jen se upokoj.
To maso bylo dobře upraveno,
jen kdybys je byl chtěl...

PETRUCHIO:

Spálené bylo, milá Katuško,
a vysušené, jak ti povídám.
A to mi zvláště lékař zakázal,
neb na žluč má to vliv a dráždí hněv;
a lépe nám se postit oběma
– neb ty i já spíš horkokrevní jsme –,
než tak to přepečené maso jíst.
Měj strpení, vše zítra bude líp;

dnes budeme se postit společně.
Pojď, uvedu tě v pokoj svatební.

Odejde PETRUCHIO, KATEŘINA a CURTIS.

NATHANIEL:

Petře, viděl jsi kdy něco podobného?

PETR:

On ji ubije vlastním jejím rozmarem.

Vrátí se CURTIS.

GRUMIO:

Kde je teď?

CURTIS:

U ní, v její komnatě.
O střídmosti jí dělá kázání
a zuří, proklíná a vzteká se,
že neví ona, duše ubohá,
kde stát, kam pohledět, co promluvit.
Tak sedí jako ze sna vytržena.
Teď ale pryč, neb on sem přichází.

Odejdou. – Vrátí se PETRUCHIO.

PETRUCHIO:

Tak moudře jsem svou vládu nastoupil
a doufám, že ji šťastně dovrším.
Můj sokol zbystřen teď a hladov dost,

a dokud nezkrát, nedostane jíst,
sic nenaučí se mi na můj lup.
A ještě jinačeji ochočím
si divokého svého sokola,
by přilétal a hlídačův znal hvízd.
Ji stříci budu jako ostrříže,
jenž drápe, zobe, nechce poslouchat.
Dnes nejedla a jíst už nebude,
dnes nespala a nebude už spát.
Jak na jídlech jsem naschvál našel vadu,
tak nebude též dobře ustláno.
Sem hodím polštář, jinam podušku,
sem pokrývku a prostěradlo tam
a při všem hlomození dělat budu,
jak z péče o ní dělo by se vše.
A zkrátka – probdít musí celou noc,
a zdřímne-li, já vadit začnu se
a bouřit, křičet, že jí zajde sen.
Tak samou láskou ženu umořím,
tak zlomím její rozmar svéhlavý.
Kdo lépe umí vzdornou ženu léčit,
ať poví to – svět bude se mu vděčit.
(*Odejde.*)

Scéna druhá

*Padova. – Před domem Baptistovým.
Vystoupí TRANIO a HORTENSIO.*

TRANIO:

Je možno, Licio, že slečna Bianka
miluje kohos nad Lucentia?
To věru se mnou hraje podivně.

HORTENSIO:

Bych přesvědčil vás o tom, co jsem řek,
sem odstupte a slyšte, jak ji učí.

Odstoupí do pozadí. Vystoupí BIANKA a LUCENTIO.

LUCENTIO:

Jak, slečno, daří se vám ve čtení?

BIANKA:

Dřív, pane, povězte, co čtete vy?

LUCENTIO:

Já přiznám se, čtu v lásky umění.

BIANKA:

Kéž v něm se, pane, mistrem stanete!

LUCENTIO:

Až paní mého srdce budete.

Přejdou.

HORTENSIO:

Ta věru utěšeně prospívá! –
A teď mi, prosím vás, jen povězte,

jak moh jste přísahat, že vaše Bianka
má v světě ráda jen Lucentia?

TRANIO:

Ó klamná láska, ženy nestálé!
Říkám ti, Licio – toť podivné.

HORTENSIO:

Již nemylte se, nejsem Licio
a nejsem hudebník, jak zdám se být;
dél nechci žít v tomto přestroji
to pro ženu, jež nechá šlechtice
a takého se drží otrapy.
Hortensio jest moje pravé jméno.

TRANIO:

Já slýchal, signore Hortensio,
jak oddaně jste Bianku miloval,
a teď když vidím na své vlastní oči,
jak lehké myslí jest, já s vámi chci
– když souhlasíte, pane – na věky
se Bianky odřící a lásky k ní.

HORTENSIO:

Jen vizte, jak se kroutí, zobkují!
Zde ruka, signore Lucentio,
a pevně slibuji, že nikdy již
se ucházeti o ni nebudu;
však odříkám se jí co nehodné
té přízně veškeré, již kdykoliv
jsem dřív a vroucně tak jí věnoval.

TRANIO:

A nepokrytě přísahám i já,
že nevezmu si ji, byť prosila.
Fi! hleďte, jak se miliskuje s ním!

HORTENSIO:

Kéž zřek se jí, krom jeho, celý svět!
Já, abych jistě splnil přísahu,
si vezmu hezkou vdovu bohatou,
to do tří dnů; neb milovala mne
jak já tu mrzkou, pyšnou obludu.
A tak se mějte dobře, signore!
Žen úlisnost a dívčí krásné oči
mne neobloudí víc. Tak loučím se
a věrně dostojím své přísaze.

Odejde HORTENSIO. – LUCENTIO a BIANKA vystoupí do popředí.

TRANIO:

Teď, slečno Bianco, ať vám vzkvétá blaho
ve všem, co v lásce milencům je draho!
Já dopadl vás, milé srdéčko;
s Hortensiem jsme odřekli se vás.

BIANKA:

To žert jen. Vy jste se mne odřekli?

TRANIO:

Tak jest.

LUCENTIO:

A z krku máme Licia.

TRANIO:

Ten vezme sobě vdovu veselou
a za den bude přípověď i svatba.

BIANKA:

Bůh dej mu štěstí!

TRANIO:

A on ji zkrotí.

BIANKA:

Řek to, Tranio?

TRANIO:

Ba řek – má na to krotitelskou školu.

BIANKA:

Že krotitelskou? Jest taková škola?

TRANIO:

Ó, jest, Petruccio tam řiditel.
Ten naučí vás do poslední nitky,
jak zkrotit žínku zlou a jazyk břitký.

Přiběhne BIONDELLO.

BIONDELLO:

Ó pane, pane, čekal jsem tak dlouho,
že znaven jsem jak pes; leč konečně
jsem přece postřeh sestupovat z hor
starého anděla, jenž bude vhod.

TRANIO:

Kdo to, Biondello?

BIONDELLO:

Jakýs obchodník
neb školomet, já nevím, co je zač.
Leč oděv, chůzi, tvář má dřevěnou
a jistě jako otec vypadá.

LUCENTIO:

A k čemu, Tranio, ten člověk nám?

TRANIO:

Bude-li jenom lehkověrný dost,
by uvěřil, co já mu nakukám,
Vincentia nám tady zahraje
a Baptistovi onen úpis dá,
jak byl by opravdu Vincentiem.
Odved'te dívku, sám s ním promluví.

Odejde LUCENTIO a BIANKA. – Vystoupí ŠKOLOMET.

ŠKOLOMET:

Bůh s vámi, pane!

TRANIO:

S vámi, pane, též!
Jste vítán tady. – Cestujete dál,
anebo u nás končí vaše pout'?

ŠKOLOMET:

Zde, pane, na týden anebo dva;
však potom zase dále do Říma,
pak do Tripole, bůh-li zdraví dá.

TRANIO:

A jaký krajan, prosím?

ŠKOLOMET:

Z Mantovy.

TRANIO:

Z Mantovy, pane? – Pak vám pomoz bůh!
Sem do Padovy! – Život vydat všanc!

ŠKOLOMET:

Můj život, pane? Jak? – Toť ukrutné!

TRANIO:

Pro každého, kdo přijde z Mantovy
sem do Padovy, znamená to smrt.
Nevíte proč? – Jsouť vaše koráby
teď jaty v Benátkách a vévoda
– neb s vaším vévodou má právě spor –,
to veřejně dal všude prohlásit.
Toť podivné – však vy jste přišel teď,
sic byl byste to musil uslyšet!

ŠKOLOMET:

Ó běda, pane – toť je hůř než zle!
Neb z Florencie směnky přináším
a vyměnit je musím v Padově.

TRANIO:

Nuž, pane, abych se vám zavděčil,
rád skutkem vám i radou přispěji.
Dřív ale povězte, byl jste kdy v Pise?

ŠKOLOMET:

Aj, v Pise, pane, často býval jsem,
v Pise, jež slyne vzácným občanstvem.

TRANIO:

A znáte jakéhos Vincentia?

ŠKOLOMET:

Jej neznám, ale slýchával jsem o něm;
toť kupec přenesmírně bohatý.

TRANIO:

Tot' otec můj, i abych pravdu řek,
jest ve tváři vám trochu podoben.

BIONDELLO (*stranou*):

Tak asi jablko jak ústřici.

TRANIO:

Bych v tísní té vám život zachránil,
chci kvůli němu být vám úslužným.
A z vašich sudeb není nejhorší,
že tak jste podoben Vincentiovi.
Tož jméno jeho za své přijmete
i důvěru, jež k němu pojí se,
a přátelsky můj dům vás pohostí.
Jen buďte ve všem tak, jak žádoucnó.

Nuž, rozumíte, pane? Zůstane
pak při tom, dokud všechny věci své
si v městě našem neobstaráte.
To, jest-li vhod, jen račte přijmouti.

ŠKOLOMET:

Ó pane, vhod! A na věky vám vděčen
chci za svůj život být a svobodu.

TRANIO:

Již tedy pojd'te všechno zařídit.
A mimochodem ještě vězte jen,
že každý den zde otce očekávám,
by podepsal mi smlouvu svatební,
to s dcerou jakéhosi Baptisty.
Vše další povím vám, teď pojd'te, pane,
se převléci, jak sluší na váš stav.

Odejdou.

Scéna třetí

Pokoj v domě Petruchiově.

Vystoupí KATEŘINA a GRUMIO.

GRUMIO:

Ne, ne, to nesmím! Ne, za celý svět!

KATEŘINA:

Čím víc mne trýzní, tím je krutější!
Jak? Vzal si mne, by umořil mne hladu?

Žebrák, jenž přijde k vratům otce mého,
když prosí, almužnu svou dostane,
a ne-li, jinde dojde vlídnosti.
Však já, jež nikdy prosby neznala,
jsem vyhládlá a klesám nespaním,
buzena klením, láním krmena. –
A co mne dráždí všeho nejvíce,
on dělá to jak z lásky největší,
tak jako kdybych jedla, usnula,
by nemoc byla z toho nebo smrt.
Jdi, prosím tě, a přines něco jíst,
ať cokoliv, jen když to k požití.

GRUMIO:

Co říkáte telecí nožičce?

KATEŘINA:

Je velmi dobrá, prosím, dej mi ji.

GRUMIO:

Však bojím se, že příliš zvedá žluč.
Což okružičko, pěkně smažené?

KATEŘINA:

To ráda mám, to přines, Grumio.

GRUMIO:

Nu, nevím – strach však mám, že dráždí též.
Snad řízek hovězího s hořčicí?

KATEŘINA:

Tot' pokrm, který velmi ráda jídám.

GRUMIO:

Však hořčice ta trochu rozpaluje.

KATEŘINA:

Tak tedy hovězí a bez hořčice.

GRUMIO:

To prosím ne! – Buď přijde hořčice,
neb hovězí Grumio nepřinese!

KATEŘINA:

Pak oboje neb jedno, co jen chceš.

GRUMIO:

Nuž tedy hořčici a bez masa.

KATEŘINA:

Pryč! Klid' se, licoměrný otroku,
(*bije ho*)
jenž pouze názvy pokrmů mne sytíš!
Strast na tebe i celou rotu tvou,
jež z mého mučení si tropí smích.
Jdi! – Pryč mi z očí! Pryč, ti povídám.

Vystoupí PETRUCHIO s mísou a HORTENSIO.

PETRUCHIO:

Jak daří se mé zlaté Katušce?
Aj, cukroušku, tak celá sklíčená!

HORTENSIO:

Jak má se, vzácná paní?

KATEŘINA:

Mrazivě!

PETRUCHIO:

Aj, vzchop se – pohled' na mne vesele.
Zde, milá, vidíš, jak jsem starostliv;
sám jídlo uchystav, je přináším.

(Postaví mísu na stůl.)

Ta pozornost přec díky zaslouží. –
Jak? – Ani slova? – Tedy nechceš to?
Mé namáhání bylo zbytečné.
Odneste mísu.

KATEŘINA:

Prosím, nech ji stát.

PETRUCHIO:

Nejmenší služba díkem platí se;
takž také má, než krmě dotkneš se.

KATEŘINA:

Ó, děkuji vám, pane.

HORTENSIO:

Fi, fi, Petruccio! Tot' nehezké!
Sem pojd'te, paní, přisednem si k vám.

PETRUCHIO *(stranou k HORTENSIOVI):*

Hortensio, sněž vše – máš-li mne rád.

(Ke KATEŘINĚ.)

Ať ke zdraví ti slouží, srdečko!
Jez rychle, Katuško. – A nyní, drahá,

zas k tvému otci domů pojedem
a tam se ukážem, jak náleží.
Hedvábné kabátce a čepečky
a zlaté prsteny a límečky
a rukávce a krejzle budeš mít
a šerpy, vějíře, vše samý třpyt,
a jantarové náramky a tretky
a korále a veškeré ty cetky. –
Jak – dojedlas? – Už krejčí čeká, dítě,
a šustícími rouchy ozdobí tě.

Vystoupí KREJČÍ.

Pojď, krejčíři, a ukaž nám ty krásy.

Vystoupí OZDOBNÍK.

Co libo, pane?

OZDOBNÍK:

Zde čepec, jež jste ráčil objednat.

PETRUCHIO:

Jakže? – Tos na talíři zformoval,
toť sametová mísa! Fi, ó fi!
tak sprosté, ohyzdné! – To skořápka,
hlemýždí domek, ořechová slupka,
to cetka, tretka, dětská karkulka,
 pryč s tím a přines něco většího!

KATEŘINA:

Já nechci větší; – tak se nosí teď
a každá lepší dáma chodí tak.

PETRUCHIO:

Až budeš lepší, dostaneš ho též,
dřív ale ne.

HORTENSIO (*stranou*):

To nebude tak hned.

KATEŘINA:

Já myslím, pane, přec že mluvit smím,
a mluvit chci, neb nejsem nemluvně!
Už lepší lidé, pane, vyslechli,
co chtěla jsem, a nelze-li to vám,
je nejlíp, když si uši zacpete.
Hněv mého srdce musí na jazyk,
sic ukrývající jej, mi srdce pukne;
i aby nepuklo, teď chci a chci
si do krajnosti slovy ulevit!

PETRUCHIO:

Žeť pravdu máš, to čepec chatrný,
příklopka na dort, koláč hedvábný,
paštika, hračka; ano, mám tě rád
již proto, že se tobě nelíbí.

KATEŘINA:

Rád nerad – mně se líbí čepec ten
a chci jej mít, neb vůbec žádný k šatům.

Odejde OZDOBNÍK.

PETRUCHIO:

Ach, ano, šaty! – Ukaž, krejčíku. –
Ó nebesa – toť pravá maškara!
Co je to? – Rukáv? – Malé dělo spíš
a prokrájené jako bábovka.
Zde pich a stříh a pruh a kruh a řez
jak v uhelníku v krámu bradýře.
Jak, u všech ďáblů, krejčíku, to zveš?

HORTENSIO (*stranou*):

Už vidím, nedostane čepec ani šaty.

KREJČÍ:

Sám poručil jste, by se ušilo
vše pěkně, řádně, podle dnešní módy.

PETRUCHIO:

To tak; – leč pamatuj se – neřek jsem,
bys podle dnešní módy zkazil to!
Teď hopky domů, co ti nohy stačí,
a ode mne už nedostaneš steh;
to zde si vezmi, dělej s tím, co chceš.
(*Shodí šaty na zem.*)

KATEŘINA:

Já nikdy hezčích neviděla šatů,
tak vkusných, čistých, lépe střižených.
Či chcete ze mne loutku udělat?

PETRUCHIO:

Žet' chce on z tebe loutku udělat.

KREJČÍ:

Ne, ona, milostpane, povídá,
že vy z ní chcete loutku udělat.

PETRUCHIO:

Ó podlá drzosti! – Ty, nitko, lžeš!
Ty náprstku,
ty lokte, půllokte, ty čtvrtečko,
ty blecho, hnido, zimní cvrčku, ty!
V svém vlastním domě klubkem urážen?
Pryč, onuce – ty zbytku, odstřižku,
sic vlastním loktem tvým tě přeměřím,
že do smrti svých žvastů vzpomeneš! –
Já povídám, že zohavils ten šat!

KREJČÍ:

Jste na omylu, Vaše Milosti,
můj mistr navlas šaty udělal,
jak poručeno. Grumio dal rozkaz.

GRUMIO:

Já nedal rozkaz, já jen látku dal.

KREJČÍ:

A jak jste chtěl, by udělány byly?

GRUMIO:

Jehlou a nití, milý panáčku.

KREJČÍ:

A nechtěl jste, aby se vystříhly?

GRUMIO:

Tys leckomus už stříh.

KREJČÍ:

A to si také myslím!

GRUMIO:

Mne však se vystříhej! Tys leckohos už nabral, mne nenabereš. Já se nedám stříhnout ani nabrat, to ti povídám. Já řekl tvému pánu, aby šaty vystříhnul, ale neřekl jsem, aby je rozstříhal na hadry; ergo lžeš!

KREJČÍ:

Nuže, tady je objednávka napsána, ta mi to dosvědčí.

PETRUCHIO:

Přečti to.

GRUMIO:

Vecpu mu ten lístek do hrdla, když řekne, že já to řekl.

KREJČÍ (čte):

Imprimis, šaty s volným životem.

GRUMIO:

Pane, jestli jsem kdy řekl „šaty s volným životem“, tedy mne zašijte do sukni těch šatů a utlucte mne do smrti předem hnědých nití. Já řekl: šaty!

PETRUCHIO:

Dále.

KREJČÍ:

S malým okrouhlým límcem.

GRUMIO:

K límci se přiznávám.

KREJČÍ:

Rukáv nabíraný.

GRUMIO:

Přiznám se k dvěma rukávům.

KREJČÍ:

A ty rukávy náležitě prostřihány.

PETRUCHIO:

V tom je to darebáctví.

GRUMIO:

Pane, ten lístek lže! Ten lístek lže! Já poručil, aby se rukávy nastřihly a opět sešily. A to dokážu na tobě, třeba bys měl malíček ozbrojený náprstkem!

KREJČÍ:

Je to pravda, jak povídám. A kdybych tě měl tak někde, kde bych si přál, však bych tě naučil.

GRUMIO:

Jsem ti k službám – hned. Tas účet svůj a dej mi loket a nešetři mne.

HORTENSIO:

Chraň bože, Grumio! To by on byl v nevýhodě.

PETRUCHIO:

Nu, zkrátka, pane, šaty nejsou pro mne.

GRUMIO:

Pravda, pane, jsou pro naši paní.

PETRUCHIO:

Jdi, zvedni si je zas pro svého pána.

GRUMIO:

Vari, lotře, život-li ti milý. – Šaty mé paní zvedat pro tvého pána!

PETRUCHIO:

Jakže, brachu, co myslíš tím?

GRUMIO:

Ó pane, smysl je hlubší, než tušíte. Zvednout šaty naší paní pro jeho pána! Ó fi, fi, fi!

PETRUCHIO (*stranou*):

Hortensio, rci, že to zaplatíš.

(*Ke KREJČÍMU.*)

Jdi, odnes šaty, ani slova víc.

HORTENSIO:

Já, krejčíři, to zítra vyrovnám;
a k srdci nebež si tu prchlou řeč;
už jdi a pozdravuj mi svého mistra.

Odejde KREJČÍ.

PETRUCHIO:

Ted' pojď, Katuško, pojedeme k otci
v tom počestném, ač prostém obleku.
Náš měšec hrdý bud', náš oděv chud,
neb duch jen činí tělo bohatým,
a jako slunce mrakem nejtmavším,
tak prostým šatem září poctivost.
Zdaž sojka vzácnější je skřivana,
protože peří nádhernější má?
Neb zmije proto lepší úhoře,
že pestrou koží oku lahodí?
Ne, dobrá Katuško, ty horší nejsi
pro tento skromný šat a úpravu.
A stydíš-li se, jen to na mne sved'.
A proto hlavu vzhůru! Jedem hned
a v domě tvého otce hodovat
a veselit se budem dosyta.
Jdi, svolej lidi mé a pojedem
a vyved'te mi koně z parku ven,
my půjdem pěšky, sednem teprv tam.
Nu tak – jde nyní asi na sedmou,
a dorazíme ještě k obědu.

KATEŘINA:

Jsem smělá tak vám říci, že jsou dvě
a sotva k večeři tam budete.

PETRUCHIO:

A sedm bude, nežli na kůň sednu.
Hleď, ať si mluvím, dělám cokoliv,
neb hodlám učinit, jen odmlouváš.
Teď, pánové, nás nechte samotny.
Dnes nepojedu – a než odjedu,
být musí tolik hodin, kolik chci.

HORTENSIO:

Velmocný pán už slunci poroučí.

Odejdou.

Scéna čtvrtá

Padova. – Před domem Baptistovým.

Vystoupí TRANIO a ŠKOLOMET přestrojený za Vincentia.

TRANIO:

Zde, pane, jest ten dům. – Mám zavolat?

ŠKOLOMET:

Nu, arcit', ale nemýlím-li se,
signor Baptista možná vzpomene,
že před dvaceti lety v Janově
jsme u Pegasa spolu bydleli.

TRANIO:

To dobře. Jenom svého držte se
a v každém případě tak přísným buďte,
jak na řádného otce přísluší.

Vystoupí BIONDELLO.

ŠKOLOMET:

Já ručím za to. Ale zde váš sluha;
jej též by bylo dobře poučit.

TRANIO:

Toho se nebojte. Biondello, slyš,
teď ve všem ať mi konáš povinnost,
pravým Vincentiem teď je tu on.

BIONDELLO:

I buďte bez starosti.

TRANIO:

A u Baptisty vše jsi vyřídil?

BIONDELLO:

Já řek, že otec váš je v Benátkách
a v Padově že dnes ho čekáte.

TRANIO:

Tys kapitální hoch. Zde spropitné.
Hle Baptista. – Teď upravte si tvář.

Vystoupí BAPTISTA a LUCENTIO.

Signor Baptista – šťastná příhoda!
Otče, to je ten pán, jak řek jsem vám;
ted' otcovskou mi lásku prokažte
a kvůli Biance vyplatte můj podíl.

ŠKOLOMET:

Jen zvolna, synu! – Pane, dovolte.
Jak přišel jsem do města vašeho,
bych nějaké tu dluhy povybral,
můj syn Lucentio převážnou věc
mi řek, tož o své lásce k vaší dceři.
A kvůli vaší vzácné pověsti
a pro lásku, již syn můj chová k dívce
a ona k němu – bych je nezdržel,
rád, řádnému jak otci přísluší,
jej ožením. – A když to milo vám
tak jako mně, po krátké úmluvě
já svolím ochotně a velmi rád,
by svoji byli s naším souhlasem.
Neb u vás nemusím být opatrným,
jsteť, signore, tak nad vše vzácný muž.

BAPTISTA:

Mně také, pane, slovo dovolte.
Ta přímlost vaše, stručnost jest mi vhod.
Je pravda, že váš syn Lucentio
mou dceru miluje a ona jej
– leč by se oba přetvařovali –,
a protož dostačí, jak řekl jste,
že budete mu otcem pečlivým;
a dceři mé když řádný podíl dáte,

je dobře vše a sňatek uzavřen.
Mou dceru s vůlí mou ať má váš syn.

TRANIO:

Mé díky, pane! Ted' však povězte,
kde jest vám libo zasnoubení slavit
a smlouvu uzavřít, jež zárukou
by pevnou byla stranám oběma.

BAPTISTA:

Ne v domě mém, Lucentio, neb víte,
zdi mají uši, já pak sluhy mám.
Těž starý Gremio dál vyzvídá
a snadno byli bychom rušeni.

TRANIO:

Tak tedy v bytu mém, když ráčíte;
tam bydlí otec můj a večer dnes
vše potají a dobře spravíme.
Pro dceru svou hned sluhu pošlete
a pro notáře dojde sluha můj.
To nejhorší jen jest, že v takém chvatu
vás jen tak nuzně mohu pohostit.

BAPTISTA:

Jsem spokojen. – Ted', Cambio, spěš domů,
ať jen se Bianka rychle uchystá.
A chceš-li, řekni jí, co stalo se,
že v Padově otec Lucentiův
a za Lucentia že má se vdát.

BIONDELLO:

Kéž bohové to dali, vroucně žádám!

TRANIO:

Nech bohy na pokoji, raděj pryč!

Odejde BIONDELLO.

Mám jítí napřed, milý signore?
A buďte vítán k jedné míse dnes; –
nuž pojd'te, v Pise všecko nahradím.

BAPTISTA:

Již jdu.

Odejdou TRANIO, ŠKOLOMET a BAPTISTA. – Vrábí se BIONDELLO.

BIONDELLO:

Cambio!

LUCENTIO:

Co chceš, Biondello?

BIONDELLO:

Neviděl jste, jak můj pán na vás mrkal a smál se na vás?

LUCENTIO:

Co na tom, Biondello?

BIONDELLO:

Nic, na mou věru, ale nechal mne zde, abych vyložil význam
neboliž morálku jeho znamení a pokynů.

LUCENTIO:

Prosím tě, vylož tu svou morálku.

BIONDELLO:

To je tak. Baptistu už máme. Je celý zaujat tou rozmluvou s klamným otcem klamného syna.

LUCENTIO:

A co víc?

BIONDELLO:

Máte jeho dceru přivést k večeři.

LUCENTIO:

A dále?

BIONDELLO:

Starý kněz od svatého Lukáše jest k vašim službám v každou hodinu.

LUCENTIO:

A kam to všechno cílí?

BIONDELLO:

To nemohu říci. Jenom vím, že jsou nyní v práci a padělávají ten úpis na podíl. Ujistěte vy se dívkou, *cum privilegio ad imprimendum solum* – s výhradním právem tiskařským, jak říkáme – a do kostela s ní! Vezměte kněze, písaře a několik hodnověrných svědků!

Když to se nestane, víc nemám již co říci a sbohem na věky své dejte krasavici!

(Chce odejít.)

LUCENTIO:

Biondello, slyšíš?

BIONDELLO:

Nemám kdy. – Znal jsem holčinu, která se vdala jednou odpoledne, jak šla na zahradu pro petružel do nadívaného králíka. A tak se ožeňte, pane, vy. A teď sbohem! Můj pán mi poručil dojíti k svatému Lukáši a požádati kněze, aby byl připraven, až se dostavíte s ní jako s přívěskem. (*Odejde.*)

LUCENTIO:

To smím a chci, když ona svolí jen,
a svolí ráda, nač bych pochyboval?
Nuž, půjdu k ní, ať cokoliv se zmane:
je zle, když Cambio ji nedostane!
(*Odejde.*)

Scéna pátá

Silnice.

Vystoupí PETRUCHIO, KATEŘINA a HORTENSIO.

PETRUCHIO:

Jen dále jménem Páně! – Tedy zpět
zas k tvému otci. Pane bože můj,
jak jasně, krásně svítí měsíc dnes!

KATEŘINA:

Že měsíc? – Slunce! – Není měsíčno.

PETRUCHIO:

Já povídám, že měsíc krásně svítí.

KATEŘINA:

A já zas vím, že slunce krásně svítí.

PETRUCHIO:

Ted', při mé matky synu – to jsem já –,
to měsíc bude, hvězdy, co jen chci,
než domů k tvému otci pojedem!
Ty koně zpátky k nám zas odved'te.
Jen odmlouvá, a nic než odmlouvá!

HORTENSIO:

Řekněte ano, sic se neheme.

KATEŘINA:

Jen prosím dál, když jsme tak daleko,
ať měsíc je, neb slunce, co vám libo.
A chcete-li, ať je to kahanek,
chci přísahat, že mně to kahan též.

PETRUCHIO:

Já říkám, že to měsíc.

KATEŘINA:

Ano, vím.

PETRUCHIO:

Ne, zalhala jste! Je to boží slunce!

KATEŘINA:

Tak, milý bože, je to boží slunce;
však slunce není, nechcete-li vy,
a měsíc mění se jak rozmar váš.
Jak vy to chcete zvát, tak tomu jest
a tak to bude Kateřině též.

HORTENSIO:

Petruchio, jen dál, jsi vítězem!

PETRUCHIO:

Nuž kupředu. Tot' pravý koule běh,
a ne již kosmo jdoucí od cíle.
Leč ticho, kdo to cestou přichází?

Vystoupí VINCENTIO v cestovním obleku.

(K VINCENTIOVI.)

Ó krásná paní, dobrý den, kam cestou?
Teď doopravdy, milá Katuško:
zda vidělas kdy dívku svěžejší?
Jak ruměnec a úběl zápolí
v těch jejích líčkách! Kteréž nebeské
zářejí hvězdy krásou takovou,
jak ty dvě oči zdobí rajskou tvář?
Milostná děvo, znovu dobrý den!
Pro její krásu hned ji obejmí.

HORTENSIO:

On zblázní ještě toho člověka,
když dělá ženu z něho.

KATEŘINA:

Aj, panno, pučící a mladistvá,
tak svěží, líbezná a milostná,
kam cesta tvá a kde je domov tvůj?
Ó, šťasten, kdo tě zrodil, krásné dítě,
šťastnější manžel, jemuž příznivé
kdys hvězdy za družku tě usoudí!

PETRUCHIO:

Co děláš, Katuško, snad neblouzníš?
To starý, vetchý, vrásčitý je muž
a žádná dívka, jak to povídáš.

KATEŘINA:

Ach, promiň, starý otče, to můj zrak
byl sluncem oslněn, že zdá se vše
tak mladistvé a zelené mi být.
Teď znamenám, že ctihodný jsi kmet,
a odpust' prosím omyl bláhové.

PETRUCHIO:

To učíš, staroušku, a pověz nám,
kam cestuješ, a jdeš-li jako my,
nám bude milá tvoje společnost.

VINCENTIO:

Můj pane ctný a paní veselá,
jejížto pozdrav mne tak polekal,
Vincenzio mne zvou; můj domov Pisa
a do Padovy jdu, bych navštívil
tam syna, jež jsem dlouho neviděl.

PETRUCHIO:

Kterak se zve?

VINCENTIO:

Lucentio, můj pane.

PETRUCHIO:

To šťasten jsem a šťastnější tvůj syn.
A z příbuzenství teď i pro tvůj věk
ti mohu říkat otče mileny!
Neb sestru ženy mé, té paní zde,
tvůj syn si vzal. – A jen se nediv nic
a nežel, jest to dívka počestná
a zámožná a rodu vzácného.
A kromě toho vše má vlastnosti,
jak šlechticově choti přísluší.
Vincenzio, již dej se obejmout
– a nyní k tvému synu čackému,
ježž od srdce tvůj příchod potěší.

VINCENTIO:

Leč – je to pravda, nebo jenom žert,
ježž, kdo je vesel, sobě dovolí s tím,
koho někde potká na cestě?

HORTENSIO:

Mně, otče, věřte, že to pravda jest.

PETRUCHIO:

Již pojď a sám se o tom přesvědčíš;
neb nevěříš nám pro ten první žert?

Odejdou PETRUCHIO, KATEŘINA a VINCENTIO.

HORTENSIO:

Petruchio, ty srdce dodals mi. –
K mé vdově teď! Až začne všetečně,
ji zkrotit naučils mne výtečně.
(Odejde.)

JEDNÁNÍ PÁTÉ

Scéna první

Padova. – Před domem Lucentiovým.

Vystoupí z jedné strany BIONDELLO, LUCENTIO a BIANKA. Z druhé strany GREMIO, přecházejí sem a tam.

BIONDELLO:

Tiše a rychle, pane, neboť kněz už čeká.

LUCENTIO:

Už letím, Biondello. – Ale snad potřebují tě doma. A proto jdi.

BIONDELLO:

Dříve ne, pane, dokud se nevrátíte z kostela, a potom teprv poběhnu k svému pánu, co mi nohy stačí.

Odejdou LUCENTIO, BIANKA a BIONDELLO.

GREMIO:

Mně divno, že už Cambio tu není.

Vystoupí PETRUCHIO, KATEŘINA, VINCENTIO a DRUŽINA.

PETRUCHIO:

Zde, pane, vchod, toť dům Lucentiův.
Byt mého otce blíž je k náměstí,
tam cesta má a zde vás opustím.

VINCENTIO:

Než půjdete, dřív číšku vypijte,
neb zde vás budu moci pohostit,
a něco jistě mají k občerstvení.
(Klepá na vrata.)

GREMIO:

Mají tam plné ruce práce a musíte zaklepati silněji.

Vystoupí ŠKOLOMET nahoře u okna.

ŠKOLOMET:

Kdo to zde bouchá, div že vrata nerozbije?

VINCENTIO:

Je signor Lucentio doma, pane?

ŠKOLOMET:

Je doma, pane, ale nikdo s ním nemůže mluvit.

VINCENTIO:

A což kdyby mu tak někdo nesl sto nebo dvě stě liber na penězích, aby si udělal veselejší den?

ŠKOLOMET:

Nechte si těch svých sto liber pro sebe. On jich nebude potřebovat, dokud jsem na živu já.

PETRUCHIO:

Vždyť jsem vám to řekl, že mají vašeho syna v Padově rádi. – A vy, pane, tam, slyšíte? Nechte zbytečných řečí, a prosím vás,

řekněte signoru Lucentiovi, že jeho otec přišel z Pisy a čeká zde dole a chce mluvit s ním.

ŠKOLOMET:

Ty lžeš! – Jeho otec přišel z Pisy a dívá se tady z okna.

VINCENTIO:

Ty – jeho otec?

ŠKOLOMET:

Ano, pane, tak povídá jeho matka, smím-li jí věřit.

PETRUCHIO (*k VINCENTIOVI*):

Aj, co to znamená, pane? Cizí jméno si brát? Toť holé taškářství!

ŠKOLOMET:

Chopte se toho lotra! Vsadím se, že chce někoho zde v městě ošidit pod mým jménem!

Vrátí se BIONDELLO.

BIONDELLO:

Viděl jsem je spolu před oltářem. Bůh jim dej šťastnou plavbu! – Ale kdo je to zde? – Můj starý pán Vincentio! – Teď je po nás veta – jsme ztraceni!

VINCENTIO (*uvidí BIONDELLA*):

Pojď sem, ty šibeničníku!

BIONDELLO:

Doufám, pane, že si to mohu rozmyslit.

VINCENTIO:

Pojď sem, ty padouchu! Jakže? Tys už na mne zapomněl?

BIONDELLO:

Zapomněl? – A na vás, pane? Já na vás nemoh zapomenout, neboť jsem vás jaktěživ neviděl.

VINCENTIO:

Cože povídáš, ty usvědčený darebo? Ty žes nikdy neviděl otce svého pána, Vincentia?

BIONDELLO:

Svého ctihodného, dobrého, starého pána? Toho jsem viděl. Podívejte se, kouká tam z okna.

VINCENTIO (*bije BIONDELLA*):

Kouká? Opravdu kouká?

BIONDELLO:

Pomoc! Pomoc! Pomoc! Nějaký ztřeštěnec mne tu chce zavraždit!

ŠKOLOMET:

Pomoz, můj synu! Pomozte, signore Baptisto! (*Ustoupí od okna.*)

PETRUCHIO:

Prosím tě, Katuško, odstupme někam stranou a vyčkejme, jak se ta mela skončí. (*Odstoupí.*)

Vystoupí ŠKOLOMET dole, BAPTISTA, TRANIO a SLOUŽÍCÍ.

TRANIO:

Pane, kdo jste, že se opovažujete bít mého sluhu?

VINCENTIO:

Kdože jsem já, pane? – Podívejme se, kdopak jste vy? – Ó ne-smrtelní bozi! – Ó ty vyskákaný ničemo! – Hedvábný kabátec! – Sametové spodky! – Šarlatový plášť! – Špičatý klobouk! Ó, jsem zničen, jsem na mizině! – Zatím co já doma strádám, rozhází můj syn a můj sluha všechno na universitě!

TRANIO:

Co vlastně je?

BAPTISTA:

Zbláznil se ten člověk?

TRANIO:

Pane, podle svého obleku zdáte se býti docela střízlivý, starožitný pán, ale podle svých řečí jste blázen. Což je vám, pane, do toho, že chodím v perlách a ve zlatě? Díky mému dobrému otci, já na to mám!

VINCENTIO:

Tvému otci, lotře? – To je plachtář z Bergama!

BAPTISTA:

Mýlíte se, pane, mýlíte! Prosím vás, co myslíte, jak se jmenuje?

VINCENTIO:

Jak se jmenuje? – Já neznat jeho jméno! Vždyť byl u mne od svého třetího roku vychován. – Tranio mu říká.

ŠKOLOMET:

Vari, vari, bláznivý osle! Lucentio se jmenuje a jest můj jediný syn a dědic všech statků po mně, signoru Vincentiovi.

VINCENTIO:

Lucentio? – Běda! On svého pána zavraždil! – Chopte se ho, poručím vám – ve jménu vévody! – Ó můj synu, můj synu! – Pověz, ty bídníku, kde je můj syn Lucentio?

TRANIO:

Zavolejte strážníka.

Vystoupí SLOUŽÍCÍ a STRÁŽNÍK.

Odved' toho ztřeštěného lotra do šatlavy. Otče Baptisto, postarejte se o to, aby nepřekážel.

VINCENTIO:

Mne – odvést do šatlavy!

GREMIO:

Počkej, muži! Ten do vězení nepůjde!

BAPTISTA:

Nemluvte, signore Gremio. Já povídám, že do vězení půjde.

GREMIO:

Dejte pozor, signore Baptisto, aby vás tou pletkou nepodvedli. Troufám si přísahat, že tento zde je pravý Vincentio.

ŠKOLOMET:

Přísaha, troufáš-li si.

GREMIO:

Přísahat? – Ne, to si netroufám.

TRANIO:

To bys také říci moh, že já nejsem Lucentio.

GREMIO:

Nikoliv, o tobě vím, že jsi signor Lucentio.

BAPTISTA:

Pryč s tím starým bláznem! Do vězení s ním!

VINCENTIO:

Tak s cizincem je možno nakládat a týrat jej! Ó lotře netvorný!

Vrátí se BIONDELLO s LUCENTIEM a BIANKOU.

BIONDELLO:

Ó, jsme ztraceni! – Hle, tam jest. – Zapřete ho, odřekněte se ho – sic je po nás všechněch veta!

LUCENTIO (*klekne*):

Odpuštění, dobrý otče!

VINCENTIO:

Tys živ, můj nejdražší synu!

BIONDELLO, TRANIO a ŠKOLOMET dají se na útěk.

BIANKA (*klekne*):

Odpuštění, drahý otče!

BAPTISTA:

Cos učinila? – Kde Lucentio?

LUCENTIO:

Zde jest Lucentio, Vincentiův
syn opravdový. – Tvoje dceř je mou
a zrak tvůj oslněn byl klamnou hrou.

GREMIO:

Nu tak, to je hezký kousek! A mám na to svědky, že nás všechny
vodili za nos.

VINCENTIO:

Kde je ten Tranio, prokletý lhář,
jenž také drzosti mi metal v tvář?

BAPTISTA:

Což, povězte, můj Cambio to není?

BIANKA:

V Lucentia ted' Cambio se mění.

LUCENTIO:

Ty všechny divy láska učinila.
Já z lásky k Biance proměnil svůj stav
za Traniův, on hrál zas úkol můj
a šťastně konečně tak dospěl jsem
do kýženého blaha přístavu.
Tranio konal vše jen z vůle mé,
a kvůli mně mu tedy odpustte.

VINCENTIO:

Uříznu nos tomu chlapu, který mne chtěl poslat do šatlavy!

BAPTISTA:

Ale slyšte, pane, vy jste se dal oddat s mou dcerou, aniž jste požádal o mé svolení?

VINCENTIO:

Nebojte se, Baptisto; – však se vyrovnáme k vaší spokojenosti. Ale já teď půjdu a pomstím se za to darebáctví. *(Odejde.)*

BAPTISTA:

A já se podívám až na dno tomu lotrovství! *(Odejde.)*

LUCENTIO:

Proč jsi tak bledá, Bianco? Neměj strach, tvůj otec hněvati se nebude.

GREMIO:

Můj koláč nedopečen! – Co však z trudu?
Jest po naději; – hodovat však budu.
(Odejde.)

PETRUCHIO a KATEŘINA postoupí dopředu.

KATEŘINA:

Pojď, muži, podíváme se, jak to všechno skončí.

PETRUCHIO:

Dřív hubičku mi dej, Katuško, potom půjdeme.

KATEŘINA:

Jakže? – Na veřejné ulici?

PETRUCHIO:

Nu – stydíš se za mne?

KATEŘINA:

Ó nikoliv, chraň bůh! – Já se jen stydím dát hubičku.

PETRUCHIO:

Dobrá! Tož zpátky domů. Brachu, hej!

KATEŘINA:

Tu hubičku ti dám; – jen posečkej.

PETRUCHIO:

Zda není to tak dobře? – Teď pojď, mé potěšení,
líp jednou nežli nikdy – a nikdy pozdě není!

Odejdou.

Scéna druhá

Padova. – V domě Lucentiově.

*Hostina. – Vystoupí BAPTISTA, GREMIO, ŠKOLOMET, LUCENTIO,
BIANKA, PETRUCHIO, HORTENSIO, VDOVA, TRANIO, BIONDELLO,
GRUMIO a jiní SLOUŽÍČÍ.*

LUCENTIO:

Ač trvalo to dlouho, konečně
jde svornou notou rozladěná hra

a pokdy jest, když války skončen ryk,
přestálých nebezpečí vzpomínat.
Má sličná Bianco, mého otce zdrav
a tvého též tak vlídně vítám já.
Bratře Petruccio – a Kateřino,
má sestro, s vdovou svou Hortensio,
co nejlepšího, beřte. – Vítejte!
Má hostina má jenom dovršit
nám velkou naši slavnost. – Sedněte,
neb hovořiti chcem i hodovat.

Zasednou za stůl.

PETRUCHIO:

Nic nežli sedět, sedět, jíst a jíst.

BAPTISTA:

Jste milým v Padově, Petruccio.

PETRUCHIO:

Co skýtá Padova, vše milé jest.

HORTENSIO:

V nás obou prospěch kéž jsi pravdu řek!

PETRUCHIO:

Hortensio si vdovu vzal a – strach.

VDOVA:

Strach u mne nikdy nebyl domovem.

PETRUCHIO:

Jste chápavá, však nechápete mne;
já mnil, Hortensio že strach má z vás.

VDOVA:

Kdo závrať má, ten mní, že svět se točí.

PETRUCHIO:

Ta dobře otočila.

KATEŘINA:

Jak, vzácná paní, jste to myslila?

VDOVA:

Já splácím jenom, on jak pojal mne.

PETRUCHIO:

Já pojal vás? – Jen slyš, Hortensio!

HORTENSIO:

Má vdova myslí, řeč jak pojal jste.

PETRUCHIO:

To dobrý obrat. –
Dej hubičku mu za to, vdovičko.

KATEŘINA:

Kdo závrať má, s tím že se točí svět –
Co, prosím, paní, tím jste myslila?

VDOVA:

Váš manžel, navštíven jsa ženou zlou,
strast mého muže měří štěstím svým.
Teď pro váš vtip to není vysoké.

KATEŘINA:

To věru nízký vtip.

VDOVA:

A platí vám.

KATEŘINA:

Jsem věru nízká, vás-li ještě ctím.

PETRUCHIO:

Do ní, Katuško!

HORTENSIO:

Do ní, vdovo!

PETRUCHIO:

Sto hřiven vsadím hned,
že moje Katuše ji porazí!

HORTENSIO:

To má je věc!

PETRUCHIO:

To chrabrá řeč! – Zde, hochu, na zdraví!
(*Připíjí HORTENSIOVI.*)

BAPTISTA:

Co říká Gremio, jak srší vtipem?

GREMIO:

Nu, dávají druh druhu parohy.

BIANKA:

Že dávají? – Zlý vtipkář snad by řek,
že někomu hned samy narostly.

VINCENTIO:

Aj, slečna nevěsta se vzbudila?

BIANKA:

Ne leknotím, a proto usne zas.

PETRUCHIO:

To nesmíte. – Když jednou jste už v tom,
snad perný žert neb dva vás nesplaší.

BIANKA:

Cožpak jsem pták? – V keř jiný uletím
a potom za mnou! Napněte svůj luk,
jste všichni vítáni.

Odejdou BIANKA, KATEŘINA a VDOVA.

PETRUCHIO:

Ta tam! – Hle, Tranio, po ptáčku tom
jste mířil – třeba jste ho netrefil.
A proto všem zde piju na zdraví,
kdo střelili, a třeba chybili!

TRANIO:

Lucentio mne za chrta měl, pane,
jenž honí sám a kořist nese lovcí.

PETRUCHIO:

To dobrý obrat, jenom trochu psí.

TRANIO:

Je dobře, vy že honil jste si sám,
laň vaše, myslím si, vás prožene.

BAPTISTA:

Oho, Petruccio! Ted' trefil on.

LUCENTIO:

Díků, milý Tranio, za řízný vtip.

HORTENSIO:

Ted' přiznej se mi, neťal do živého?

PETRUCHIO:

To nezapírám, že mne trochu škráb,
leč jak ten vtipu hrot se odrazil,
já proti jedné deset vsadím hned,
vás oba dva že pošramotil víc.

BAPTISTA:

Ted' opravdu, synu Petruccio,
já myslím přec, že máš tu nejhorší.

PETRUCHIO:

A já zas ne! A, bych to dokázal,
ať každý pro svou ženu pošle teď
a ten, čí žena nejposlušnější
a komu přijde sem na první vzkaz,
ať sázku vyhrá, kterou navrhnou.

HORTENSIO:

Dobrá! Co vsadíme?

LUCENTIO:

Já dvacet korun!

PETRUCHIO:

Ó, dvacet korun!
To vsadím na sokola, svého psa,
však na svou ženu dvacetkrát víc.

LUCENTIO:

Tož sto.

HORTENSIO:

Je dobře.

PETRUCHIO:

Sázka přijata.

HORTENSIO:

Kdo začne?

LUCENTIO:

Já. – Biondello, jdi mi hned
a vyřid' paní své, by přišla ke mně.

BIONDELLO:

Už jdu.

Odejde BIONDELLO.

BAPTISTA:

Že Bianka přijde. – Na polovic, synu.

LUCENTIO:

Nic na polovic. Držím sázku sám.

Vrátí se BIONDELLO.

Nu, jak? – S čím jdeš?

BIONDELLO:

Má paní vzkazuje,
že nemá kdy a přijít nemůže.

PETRUCHIO:

Ah – nemá kdy – a přijít nemůže!
To odpověď?

GREMIO:

Ba jest – a velmi vlídná.
A vy se jenom k bohu modlete,
ať vaše žena hůř vám nevzkáže.

PETRUCHIO:

Já doufám – lépe.

HORTENSIO:

Biondello, jdi a popros ženu mou,
by ke mně přišla hned.

Odejde BIONDELLO.

PETRUCHIO:

Ó – popros ji! –
To arcit' nepřijíti nemůže!

HORTENSIO:

A já mám, pane, strach, že tvoje choť,
i kdybys hezky prosil, nepřijde.

Vrátí se BIONDELLO.

Nu – kde je moje žena?

BIONDELLO:

To jistě prý si chcete ztropit žert.
A ona nechce. – Máte přijít sám.

PETRUCHIO:

To hůř a hůře. – Ona nechce přijít!
Tot' ošemetné, bídné, k nesnesení!
Jdi, Grumio – a vyřid' paní své,
že poroučím, by ke mně přišla sem.

Odejde GRUMIO.

HORTENSIO:

Znám odpověď.

PETRUCHIO:

Ta jest?

HORTENSIO:

Že nepřijde.

PETRUCHIO:

Tím horší osud můj – a konec pak.

Vystoupí KATEŘINA.

BAPTISTA:

Rodičko boží, hle, toť Kateřina!

KATEŘINA:

Co libo, pane, že jste poslal pro mne?

PETRUCHIO:

Kde sestra tvá a choť Hortensiova?

KATEŘINA:

Baví se spolu vedle u krbu.

PETRUCHIO:

Jdi, přived je, a nechce-li se jim,
jich manželům je bičem dopráskej.
Už pravím, jdi a přived je sem hned.

Odejde KATEŘINA.

LUCENTIO:

Hle, zázrak – je-li v světě zázraků!

HORTENSIO:

A jest! – Já žasnu, co to znamená.

PETRUCHIO:

Mír znamená to, lásku, tichý život,
ctihodný řád a pravou nadvládu
a zkrátka vše, co něhou zvem a štěstím.

BAPTISTA:

Teď blaze žij, milý Petruccio,
tys vyhrál sázku, oni prohráli.
A já ti přidám dvacet tisíc korun
co nové věno nové dceři své,
neb změněna jest jako nikdy dřív.

PETRUCHIO:

Nuž, lépe ještě sázku vyhrát chci
a ukázati její poslušnost
a nově zbudovanou ctnost a mrav.

Vrátí se KATEŘINA s BIANKOU a VDOVOU.

Zde přichází a vede vaše ženy
jak zajatce své pevné ženské víry. –
Ten čepec, Katuško, ti nesluší,
 pryč s karkulkou a hod' to pod nohy.

KATEŘINA sejme čepec a odhodí jej.

VDOVA:

Ó bože, jen mne žalu ušetři,
než k hloupým tak to koncům přivedu!

BIANKA:

Ta zpozdilost že zve se poslušností? –

LUCENTIO:

Tak zpozdile kéž poslouchalas též!
Tvé poslušnosti moudrost, krásná Bianco,
sto korun stála mne, dnes po večeři.

BIANKA:

Tím větší byla vaše zpozdilost,
že na mé poslušenství sázel jste.

PETRUCHIO:

Teď, Kateřino, tobě ukládám,
bys řekla těmto ženám svéhlavým,
čím povinny jsou mužům svým a pánům.

VDOVA:

Vy žertujete, nechcem kázání.

PETRUCHIO:

Čiň, jak jsem řek, a napřed začni s tou.

VDOVA:

To neudělá.

PETRUCHIO:

To udělá! – A napřed začni s tou. –

KATEŘINA:

Fi, fi! – To čelo mračné, nevlídné
již vyjasni a zlostné nestřílej
z těch očí pohledy, by zranily
ti tvého pána, krále, vladaře!
To hubí krásu tvou jak pažit mráz,
tvou pověst ruší jako vichr květ
a nikdy slušné to ni milostné.
Jeť žena hněvná pohnutý jak zdroj
nevzhledný, kalný, hustý, nekrásný
a nikdo, atši žízniv sebevíc,
z něj nesrkne ni tkne se krůpěje.
Tvůj manžel je tvůj pán, tvůj život, hlídač,
tvá hlava, mocnář tvůj; on o tebe
i o tvůj chléb má péči – svěřuje
své tělo klopotě i na moři,
i na zemi; on v bouřích probdíl noc
a v mrazu den, když doma ležíš ty
v teple a v jistotě a bezpečna.
Z tvých rukou jinou nechce bráti daň
než lásku, vlídnou tvář a poslušnost,
plat příliš malý za tak velký dluh!
Co poddaný je dlužen knížeti,
to žena svému choti dlužna jest;
a zlá-li jest a vzpurná, kyselá
a neposlušna vůle poctivé,
čím jiným jest než buřič ohavný
a zrádce na tom, kdo ji miluje?
Mně stydno jest žen oněch zpozdilých,
jež válčí tam, kde mají o mír klečct,
neb vrch a vlády žezlo hledají,
kde sloužit mají, mlčky milovat.

Proč naše těla útlá, slabá jsou,
neschopna práce, světa klopoty,
než aby jemný vděk a srdce naše
se shodovaly s naším zevnějškem?
Ó, jdětež vzdorní, slabí červíci!
Můj duch byl silný jako které z vás,
mé srdce velké tak, um větší snad,
bych slovo slovem, hněvem bila hněv,
však vidím: oštěp náš je stéblo jen;
tak slabé jsme; náš všecek vzdor se láme
a nejmín jsme, když nejvíce se zdáme.
Nuž, nechme choutek, vzdor to ubohý!
Spíš ruce klad'te muži pod nohy.
Když můj choť velí – dokážu to nyní:
zde ruka moje – ať jej šťastna činí!

PETRUCHIO:

To přec je žínka!
Pojď, Katuško, a dej mi hubičku!

LUCENTIO:

Aj, vyhráls, brachu, máš ji v malíčku.

VINCENTIO:

To hezké jest, když dítky jsou tak hodné.

LUCENTIO:

A nehezké, když ženu střechek bodne.

PETRUCHIO:

Vid', Katuško! – A nyní půjdem spat.
Tři ženili se – dvěma dán už plat.

Ač trefili jste vy, já vyhrál jsem;
a že jsem vyhrál, dobrou noc vám všem!

Odejdou PETRUCHIO a KATEŘINA.

HORTENSIO:

Nu jdi si, jdi! – Byl tebou zkrocen drak!

LUCENTIO:

A zázrak, prosím – zůstane-li tak!

Odejdou.

William Shakespeare
Zkročení zlé ženy
Veselohra v pěti jednáních

Edice Drama

Překlad Josef Václav Sládek

Ilustrace na obálce John Schwegel/Shutterstock.com

Redakce Markéta Teuchnerová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 2. elektronické vydání
Verze 1.0 z 28. 1. 2022

ISBN 978-80-274-2136-7 (epub)

ISBN 978-80-274-2137-4 (pdf)

ISBN 978-80-274-2138-1 (prc)